

TESVİYE

YIL : 8

SAYI : 40

HAZİRAN 1999

H K E M B L

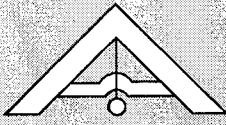
1909 -1999 TÜRKİYE

Bü. Üs. "Doğudan Batıya İnsanlık Köprüsü : Masonluk" sergisini açarken (Aya İrini)

Açılış günü sergiye büyük ilgi vardı.

TESVİYE

HÜR VE KABUL EDİLMİŞ MASONLAR BÜYÜK LOCASININ DERGİSİDİR

Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası adına
İmtiyaz sahibi : **SAHİR TALÂT AKEV**

Yazı İşleri Sorumlu Müdürü : **CELİL LAYİKTEZ**

NURUZİYA SOKAĞI 21, BEYOĞLU - İST. TEL.: (0 212) 251 26 50
DERGİDE ÇIKAN YAZILARIN SORUMLULUĞU YAZARLARINA AİTTİR.
ÜYELERE MAHSUSTUR. İKİ AYDA BİR YAYINLANIR.
YENİLİK BASIMEVİ TEL.: (0 212) 243 55 72 - 245 32 48

YIL : 8

SAYI : 40

HAZİRAN 1999

İÇİNDEKİLER

2. Tesviye'den	Celil LAYİKTEZ
3. Büyük Üstad 'ın Konuşması.....	Sahir Talât AKEV
14. 90. Yıl Kutlamaları.....	Celil LAYİKTEZ
20. 40 Yıllık Çıraftan Kırka Dair Söyleşi.....	Can ARPAÇ
21. İnsan Düşünceleri.....	Tuncay KESİM
25. Moltke'nin Türkiye Mektupları ve
Hayrullah Örs.....	İsmail İŞMEN
32. Bilgelik Üstüne Bir Düşün Düşündürdükleri.....	Ruşen DORA
34. Rıza Tevfik'e Dair	Zeki ALASYA
37. Masonik Mizah	Tesviye
39. Masonların Dünyasında bir Gezinti	Tesviye
41. Bulmaca	Sinan GÜR MEN
42. Synopsis	Tesviye

KAPAK RESİMLERİ

- ÖN KAPAK** : *"Doğudan Battıya İnsanlık Köprüsü: MASONLUK" Sergisi
(2-14 Mayıs 1999, AYA İRİNİ - İSTANBUL)*
- ÖN KAPAK İÇİ** : *Büyük İlgi Gören Serginin Açılışını
Bü. Üs. En Muh. SAHİR TALÂT AKEV yaptı.*
- ARKA KAPAK İÇİ** : *Duvarcı Ustalarının Büyük Üstadı: Mimar Sinan*
- ARKA KAPAK** : *Sergideki Panolardan Detay
Kapak Resimleri İsmail İŞMEN K. tarafından bilgisayarla hazırlanmıştır.*

TESVİYE'DEN

Sevgili Kardeşlerim,

8 Mayıs 1999 günü 90. yıl Konvansiyonumuz toplandı. Büyük Üstat En Muh. Sahir Talat Akev K., sözü yer yer Bü. Gör. K.lere de vererek, dergimizin 3. sayfasında yayınladığımız, 90 yılı anan konuşmasını yaptı. S.14'de de 90. Yıl kutlamaları ile ilgili, Basın Konferansı, Konvan, Konser, Balo ve Sergi haberlerini bulacaksınız. Kültür Bakanlığının tarafımıza tahsis ettiği Aya İrini'de açılan "Doğu'dan Batı'ya İnsanlık Köprüsü: Masonluk" adlı sergi, tek kelimeyle muhteşem oldu. Basın Konferansı ve Sergi ile ilgili lehte ve aleyhte çıkan tüm gazete ve dergi küpürlerini bu sayının ekinde sizlere sunuyoruz.

Ekte sunduğumuz ikinci bir sürprimiz , En Muh. Hayrullah Örs Üstadımızın çevirdiği "Moltke'nin Türkiye Mektupları" adlı eseri ile ilgili, Moltke'nin kendi çiziminden, İstanbul Boğazı haritası (İsmail İşmen K., S.25).

S.34'de Zeki Alasya K.in Bü. Üs. Rıza Tefrik'le ilgili çalışmasını, Mizah sayfamızda da, Mason aleyhtarları için Amerika'da hayatın ne denli zor olduğunu göreceksiniz.

Sevgili Kardeşlerim, 39. sayımızla ilgili olarak bir düzeltme ile bir ek bilgiyi dikkatinize sunuyoruz:

- 1- 39. sayımızın 9. sayfasında yayınlanan "90. Yıl Etkinlikleri" başlıklı yazının müellifi Pek Muh. Ahmet Örs K.'dir. Düzeltmeler esnasında yazının başında adının konmadığı gözden kaçmıştır. Kendisinden özür dileriz.
- 2- "Gazi M. Kemal Galatasaray'da" yazısında yayınlanan tabloda (s.30), Ata'nın yanında bulunanların arasında Dahiliye Bakanı Şükrü Kaya, Milli Eğitim Bakanı Hasan Âli Yücel, Okul Müdürü İsmail Fethi İsfendiyoğlu ve Yâver Yrb. Cevat Abbas Güner Masondu.

Önümüzdeki günlerde yaz tatiline gireceğiz. Hepinize mutlu ve sağlıklı günler diliyorum.

Kardeşçe sevgi ve saygılarımla,

Celil LAYİKTEZ

BÜYÜK ÜSTADIN KONUŞMASI

8 Mayıs 1999 - (KONVAN)

Sevgili K.lerim,

Aylardan beri 1999 yılında, ülkemizde ulusal bir Büyük Locanın kuruluşunun 90. yılını kutladığımızı vurgulamaktayız.

Böyle bir yılda toplanan Konvan da, 90. Yılın gündeme alınmaması mümkün değildi.

Pek çok etkinliğe bir arada başlamıştık. Bunların hazırlıkları hiçbir karşılık beklemeden gönülden çalışan kardeşlerimin pek çok zamanını aldığından, hazırlıklarımızı belki de mükemmele ulaştıramadık.

Bundan bir ay önce Belçika Büyük Locasının benzer bir kutlamasında gördüğüm gibi, size Türk Masonluğunun 90 yıllık tarihini, kostümleri ile bir tiyatro temsili olarak göstermek isterdik. Maalesef zamanımız buna yetmedi. Buna rağmen, bugün Türk Masonluğunun 90 yıllık tarihine, kısa da olsa, belgeleriyle birlikte bir nazar atfedeceğiz. Ancak, bu tarihi yolculuğa geçmeden önce, bugün için, size bazı bilgileri ulaştırmakta yarar görmekteyim.

90. yıl etkinlikleri arasında öngörülen şölen hakkında izahat vermesi için **Pek Muh. Ahmet Kurtaran K.**'ime söz vereceğim.

Bildiğiniz gibi, 1909 yılına kadar Osmanlı Ülkesinin bir çok kentinde çeşitli Obediyanslara bağlı Localar çalışmakta idi. Hattâ, bazı Bölge Büyük Locaları da kurulmuştu.

1861 yılında "Kadîm ve Makbul İskoç Riti Şurayı Âli-i Osmanî'si" kurulmuş, fakat ömrü uzun olmamıştır. Burada bir noktayı vurgulamak zorundayım. Türk Masonluğunun tarihî gelişiminde ters bir yapılanmanın olduğunu biliyorsunuz. Geleneksel Masonik düzende, evvela Localar kurulur, sonra bunlar bir araya gelerek Büyük Locayı kurarlar. Bu Büyük loca, ilk üç dereceyi kapsayan mavi locaların yönetimini üstlenir. Buna paralel olarak, ritler ve order'lar gibi diğer masonik sistemler kurularak kendilerini örgütlerler. Ancak, Türkiye'de üç defa bunun tersi olmuş; evvela Yüksek Şûrâ'lar faaliyete geçmiş, Mavi Localar kurmuşlar ve en sonra Büyük Loca kurulmuştur. Bunun Türk Masonluğuna olan menfi etkilerini hepiniz bilmektesiniz.

Fakat, şunu da kabul etmek gerekir ki, bu Şûraların kurucusu ve üyesi olan kardeşlerimiz Masonluk nurunun kendilerinden neşet ettiğine samimi olarak da inanmaktaydılar. Ancak, bu samimi inançtan doğan yanlışlar çeşitli zamanlarda Masonluk tarihimizi etkilemiştir.

1861-1909 yılları arasında, Mavi Localar yine yabancı Obediyanslara bağlı olarak çalışmaya devam etmişler ve 1909 yılında bir Şurayı Âli-i Osmanî tesis edilmiştir. İlk Hâkim Büyük Amiri Prens Aziz Hasan Paşadır.

Bu Yüksek Şûra, ülkede mevcut ve yabancı Obediyanslara bağlı çalışan Mavi Localara paralel olarak kendi Mavi localarını kurmuştur.

Yüksek Şûra tarafından kurulan localardan biri de Muhibban-ı Hürriyet Mahfili Muhteremesi'dir.

Büyük Sekreter K.'im, bu locanın patentini ve ilk içtima zaptını okuyunuz.

PATENTA (Ruhsatname)

Biz ki Tarikatın Nizamname-i Esasiye-i Umumiyesi'ne tevfikân ve tatbikan 33'üncü dereceyi haiz Şurayı Âli-i Osmani'nin Amir ve Hâkimi Âzamı Prens Aziz Hasan, Meşriki Kostantaniyye'de bir mahfel-i remzinin teşkili husununda bize takdim olunmuş talepnameyi nazarı itibare alarak:

Tamim ile karar vermek üzere sureti mahsusada akt-i meşveret ettik:

Hazır bilmeclis olanların tasdikleri alındıktan sonra hükmettik ve emrederiz ki:

Madde 1- Muhibban-ı Hürriyet ünvan-ı farkı altında bulunan mahfelde imtiyaz meşrut olmak üzere işbu muvakkat patentayı ita ettik ve ederiz.

Madde 2- Mahfel ancak birinciden üçüncü dereceye kadar işlerle çalışabilir. Bu mahfel muntazaman teşkil edilmiş bir mahalli işgalde talip cahillerin tekrisi ve üçüncü dereceye kadar istihlaklarının tezyid ve terfii ve selâhiyetini haizdir.

Madde 3- Bir cahilin emr-i kabulü hususunda usulüne tevfikân tahkikat ve tetkikat icrasından sonra kuvve-i nazimeden tasvipname almadıkça emr-i tekris icra etmeyecek ve Nizâmat-ı Esasiye-i Umumiye-i Ekose'ye adem-i riayette bulunmayarak imtiyazı mahsusunu kaybetmemeğe muhterem mahfel Muhibban-ı Hürriyet mecbur olacaktır.

Madde 4- Tarikatın menafii hususunda kuvve-i nazimeden sadır olmuş ve olacak bütün mukarreratla mahfel Muhibban-ı Hürriyet inkiyade mecburdur.

Madde 5- Tarikat hakkında vaki olacak nizamşikenlik bu patentayı hiç ve keenlemyekûn hükmünde bırakır.

Madde 6- Muhterem mahfelin kararına ve zabıtnamelere merbut talep ve istidasına binaen işbu patenta zirde isimleri muharrer kardeşlere bundan böyle imtiyazı meşrutun kendileri ve muntazam ve kanuni olan halefleri hakkında muteber olmak üzere ita ve teslim edilmiştir.

Reis-i muhterem kardeş Mehmet Ali, nazır-ı evvel kardeş Rauf Paşa zade Sadık, nazır-ı sanî kardeş Jak Kalderon, kâtibi sır kardeş Osman Saip, hatip kardeş Ahmet Nesimi, hazinedar kardeş Herkül Diyamantopolo, muhakkik kardeş İbrahim Temo Osmanlı maî mahfelleri kuvve-i nazimesinin

kat'iyen teşekkülüne değin işbu imtiyazı meşrut balâda mezkûr kadroya mu-
tabik olduğu tanıtıp kabul edilmiş olmak üzere muteberdir.

Dersaadet dairesinde tanzim olunmuştur.

15/28 Haziren 1325/1909

Hâkim-i amir-i azâm
Aziz Hasan 33.

Bilvekkâtle

Mühürdar-ı azâmî ve kâtib-i umumî
D.J. Kohen 33..

Hafız-ı azâm kuyut ve defatir
M. Noradunkyan 33..

Tasdikan
Müşavir aza
Y. Sekakin 33..

Muh. Mah.'in tasdikinden sonraki ilk içtima zaptı

Dersaadette münakid Osmanlı İmparatorluğu Tarikat-i Ekosiye-i
kadîm ve Makbulesinin 33 ve son derecesini haiz olanlar Şurayı Alisîne:

Tarikat-i Ekosiye-i kadîm ve Makbuldü Derseadetle muhterem Muh-
hibbanı Hürriyet mahfili birinciden üçüncü dereceye kadar çalışın maviler
mahfillerinin Osmanlı ülkesine mahsus kavve-i nazimesinin teşkili hakkın-
daki tahkikatı umumiyeye cevap vermekle kesbi şeref eder.

Muhterem Muhibban-ı Hürriyet Mahfili Osmanlıdır. Ve binaenaleyh
G.: ve muhterem K.:R.: M.: Mehmet Aliyi üç dereceye mahsus kuvvetin
teşkiline iştirak etmek üzere meb'us tayin eder ve bundan böyle Os-
manlı ülkesi kuvve-i Masoniyesinin tahtı itaatinde bulunacağını ilân ile Ta-
rikin Nizamat-ı Esasiyei umumiyesine tabî olacağını beyan eyler.

İşbu ariza bittanzim salâhiyettar olanlar tarafından imza edilmiştir.

Vadîi Kostantaniye

13/28 Haziran 1325/1909

İmzalar

Reisi muhterem Mehmet Ali, Na. O. Sadık, Na. Sa.

Jak Kalderon M. Ahmet Nesimi, Hazinedar

Hergül Diyamantopulo, Muhakkik. İbrahim Temo

Böylece 7 Loca kurulduktan sonra bir Büyük Locanın, yani Büyük Meşrik'in kurulması lüzumu hissedilmiş ve bu suretle Meşriki Azam-ı Osmani'nin kurulması 13 Temmuz 1909 tarihinde kararlaştırılmış ve 1 Ağustos 1909 günü tesis töreni yapılmıştır.

Bu önemli olayı izah bakımından, size Büyük Meşrikin kuruluşunun 25. Yılında, yani 1934 yılında, o zamanki Büyük Kâtip Muhittin Celal B. tarafından yapılan konuşmanın bazı pasajlarını aktaracağız.

Büyük I. Nazır K.'im, söz sizin.

9 Haziran 1909 tarihinde Türkiye topraklarındaki bütün localara ve biraderlere hibaten yazılan tamim Türkiyede bir (Meşriki Âzam) tesisi yolunda atılmış olan ilk adımdır.

Temmuz ayının Onüçüncü Salı gününü saat 10'da D.J. Cohen B. in Galatada Norandunkyan hanındaki yazıhanesine davet ediyor.

Bu tamim üzerine Fransa Meşrikuna tabi (Renaissance) Mh. M.'inden, Michel Noradunghian, David J. Cohen; Jorj Chassolis, Jean Siotis, İtalya Meşrikuna tabi (Bizansiyo Rizorta) Mh. M.'inden, Victor Algrande, Ed. De Nari. Em. Feyzi Menahem, J. Souhami, Andre Antipas, Victor Mordo, yine bu Meşrika tabi: (Italia Risorta) Mh. M.'inden, Raphael Ricci, yine bu Meşrika tabi: (Macedonia Risorta). Mh. M.'inden: Bohor Camhi: İspanya Meşrikuna tabi: (Constitution) Mh. M.'i âzasından ve Türkiye Şurayı âlisinden Osman Tal'ât B B. Prens Azîz Hasan B. ile birlikte muayyen gün ve saatte ve malûm mahalde toplanıyorlar. İşte Türkiye Büyük Meşrikinin tesisine karar vermiş olan muhterem KK.'miz bu 14 zattan ibarettir.

1 Ağustos 1909 (19 Temmuz 1325) Pazar günü bir içtima aktine karar veriyorlar. Bir büyük meşrikin teessüs edebilmesi için en az yedi mahfelin vücudu şart bulunduğundan ikinci tamim ile birinci içtima arasındaki zaman zarfında bu yedi mahfelin tesisine çalışılıyor. Türkiye Yüksek Şurayı tarafından (Vatan), (Muhibban-ı hürriyet), (Vefa), (Şafak) Mahfelleri kuruluyor: (Renaissance) Mh. M.'inden ayrılan bazı BB.'de (Terakki ve İttihad Hakikî Muhibleri)=(Les Vrais Amis de Union et du Progrès) namı altında bir Türk Mahfeli açıyorlar. Nadra Moutran B.'de mensup bulunduğu Mısır obediyanına tabii Uhuvvat-i Osmaniye = (Fraternité Ottomane) Mh. M.'nin de tanzimden Türkiye obediyanına iltihakını temin ediyor; (Resne) Mh. M.'nin de iltihakıyla yedi Mahfel teşekkül etmiş bulunuyor.

Celse herkesin namzetler hakkında fikir teatfi edebilmesi için bir kaç dakika tatil edildikten sonra tekrar açılıyor ve intihabata başlanıyor.

Üstadı azâmlığa ittifak ile Talât Sai,

Üstadı azâm muavinliğine ittifak ile Galip BB. intihap olunuyor; diğer muazzafin de şu suretle seçiliyor;

Birinci N. (Muhibbanı Hürriyet)ten: Mehmet Ali muavinliğine Türk obediyanına geçmiş olan (Bizansiyo Rizorta) mahfeli Üstadı Muhteremi De Nari,

İkinci N.'liğe (Resne) M. U. Üstadı Muhteremi Osman Fehmi Niyazi, İkinci Na. muavinliğine (Uhuvvatiosmaniye) üstadı muhteremi Nadra Moutran,

Hat. Rıza Tevfik,

muavinliğine Noradunkyan, Kâ. Osman Talât, muavinliklerine Kazanova Solon. Feyzi Menahem, Errera Dario,

E. Hz. ve Hs. Sarım Kibar ve muavinliğine Modyano (Şafak) U. M.i, Idare memurluğuna doktor Jak Suhami.

Birinci Bu. Muhak.liğe (vefa) Üstadı muhteremi Nail Reşit
İkinci " " Doktor Bohor Kamhi
Üçüncü " " Viktor Algirante
Dördüncü " " Tevfik
Birinci Bu. Teş.liğe Rafaello Riçi
İkinci " " Kelekyan Diran
Üçüncü " " Osman Saip BB.

Şimdi de, aynı dönemde, Büyük Meşrikin 25 yıllık tarihini anlatan konuşmanın ilginç kısımlarını **Büyük II. Nazır K.'im** okuyacaktır.

3- 1326 senesi şubatının 25'inci günü Celsesine ait zabıtnamede Meşrikin tesisinden o tarihe kadar bütün makbuzatının 19, 115 kuruş 30 para ve sarfiyatının 13, 576 kuruş 25 para olduğu mukayyettir ki bu hesap Meşrikin ilk bütçe adımıdır.

7- Aynı raporda Hilâl-i Ahmer'e muavenet edilmesi hakkında Balkan harbi esnasında ecnebi Meşriki Âzamlarına vuku bulan müracaatımız üzerine Macaristan Âzamından bin kuron gönderildiği mükayyettir.

10- 19 Mart, 1333 celsesinde (Necat) M. Mh. murahhası Celâl Dervis B. Necat M. Mh.'inde verilen bir karar üzerine bir (Himaye-i Etfal Cemiyeti) tesis ve nizamnamesinin Dahiliye Nezaretince tasdik edildiğini bildiriyor ve bütün masonların bu cemiyetin azayı tabiiyesinden olmaları itibariyle cemiyete filen ve maddeten muavenette bulunmalarını teklif ediyor; teklif hey'eti daimeye havale olunuyor. Mehmet Ali B. bu meselenin (Muhubban-ı Hürriyet) M. Mh.inde de mevzuubahs olduğu ve aynı cemiyete iltihak ettiklerini bildiriyor.

19- 24 Mart 1338 Cuma günü ahkâmı nizamiyeye tevfikana ilk defa olarak bir matem celsesi akdolunuyor. Bu celse zaptının Fransızcaya da tercümesiyle bütün ecnebi Mason kuvvetlerine tebliği bilittifak kabul olunuyor.

21- 21 Kânunusani 1339 celsesinde münasebatta bulunduğumuz bir çok Obediyanslar hüürmetle zikrediliyor ve fakat İngiltere, Iskoçya ve İrlanda Mehfel-i Kebirleriyle maalesef henüz tesis-i münasebet kabil olmadığını bildiriliyor.

26- Yine aynı celsede Meşriki Azâm tarafından verilmiş olan baloda masonik tezahürat yapılmış olması uzun münakaşaları mucip oluyor ve bilvesile memleketimizde Mason balolarının eski zamanlarda da verilmiş olduğu ve hatta 1883 tarihine ait yazılı bir vesikada Tepebaşında verilmiş olan Mason balosunda Masonların kordon takdıkları, ziyafet esnasında nutuklar söyledikleri, bir madam tarafından da bir hitabe irat edildiği zikrolunuyor.

29- 29 Temmuz 1927 cuma günü celsesinde okunan heyeti daimi raporunda derecat-ı selâseye ait ritüellerin yeniden ve ibarece muktazı ıslahat-ı lâzime yapılarak tab'ına karar verildiği, çırak ritüelinin bastırıldığı ve diğerlerinin basılmak üzere olduğu bildiriliyor.

30- Aynı raporda heyeti umumiyece verilmiş olan salâhiyete istinaden (Tekâmülü Fikrî Cemiyeti) namıyla cemiyetimizin hükûmetçe tasdik olunduğu tebliğ olunuyor.

33- Aynı raporda Masonluğun âlem-i haricindeki faaliyeti hususunda (selâmet) Mh. M. tarafından teşkil edilen (Ikmal-i Tahsil Cemiyeti)nin Heyeti Daimi tarafından bütün mahafilere tamim edildiği bildiriliyor.

36- 5 Nisan 1929 cuma günü yeni Lokalin resmi- küşadı yapılıyor.

37- Aynı celsede nisan ayının çocuk ayı addiyle her sene bu ay zarfında mahfellerin bilumum hasenat keseleri muhteviyatının (Himaye-i Etfal) tahsisi teklif ve kabul olunuyor.

43- 7 Şubat 1930 Cuma celsesinde müptedi yerine (çırak), refik yerine (kalfa), nazırı evvel ve sani yerine (birinci) ve (ikinci nazır) tabirlerinden ve (Saniî Azâm-ı Kâinat) yerine de (Kâinatın Ulu Mimarı) tabirinin ikamesi kararlaştırılıyor ve Mahfellere tamimi lüzumu dermeyan ediliyor.

44- 16 Haziran 1930 Pazartesi celsesinde Üstad-ı Azâm, Hatib-i Azâm gibi izafet-i tabirlerin kaldırılarak (Büyük Üstat) ve (Büyük Hatip) ve saire şeklinde kullanılması tekrar ediyor.

45- 27 Şubat 1931 heyeti umumiye içtimasında okunan Heyeti Daimi raporunda Muhterem mahfeller Üstadı Muhteremlerinin ayda bir defa toplanmaları ve (Büyük Şark)namı altında bir mecmua neşrine başlanılacağı yazılıdır.

47- 12 Haziran 1931 Heyeti Umumiye celsesinde Yüksek Heyet ile aktedilmiş olan yeni konkordato tadilen tasdik ediliyor ve 18 Eylül 1931 tarihli celsede tadilatın Yüksek Heyet tarafından da kabul edildiği bildiriliyor.

48- 18 Eylül 1931 tarihli Heyet-i Umumiyede okunan Heyeti Daimi raporunda A. M. I. 1932 konvanının İstanbul'da toplanacağı ve bunun için ihzarata başlanıldığı yazılı. (Büyük Şark mecmuasının Mehmet Ali Haşmet B.'in idare ve nezareti altında intişara başladığı yazılıyor ve ilk defa olarak Heyeti Umumiyeye muntazam bir bütçe takdim olunuyor.

54- 24 Teşrin-evvel 1932 tarihli celsede Türk Yükseltme Cemiyeti ünvanına (Türkiye Büyük Meşriki) tabirinin ilavesi teklif olunuyor. Ve bu teklif 21 Teşrin-i fanî 1932'de kabul edildiği gibi (bu cemiyet mensubinine mason denilir) fıkrasının ilavesi ve diğer tadilat ile birlikte tasdik için Hükûmete arzı kararlaştırılıyor.

1934 yılı kutlamasında, Hâkim Büyük Amir Dr. İsmail Hürşit B., bir yıl sonra olacaklardan habersiz, bakın neler söylüyordu.

Büyük Sekreter Yardımcısı

Aziz Büyük Üstat ve Sevgili kardeşlerim,

Pek Sevgili Büyük Meşrikimizin 25. senesini tamamlayan bu günü Türk Masonluğunun büyük bir bayramı olarak cümlenize kutlarım.

Kardeşlerim, bilirsiniz ki bir memlekette müstakil Masonluk teşkil edebilmek için evvelâ -eskiden şurayı âli diye tercüme ettiğimiz- bir süpremkonsey teşekkül eder. Şimdilerde Yüksek Hey'et namını verdiğimiz bir hey'et, Vatanda remzi mahfiller açarak ve eskiden muhtelif Obediyanslara mensup olarak çalışmakta bulunan mahfilden kendine iltihak edenleri de alarak müstakil bir Mason varlığı tesis eder. Bu müstakil teşekkülün âzayı mürekkebesi olan remzi mahfiller matlup adedi bulup aşmağa başlayınca idarelerini kendi murahhaslarından mürekkep bir hey'ete devir ve tevdi eder.

Ve bu hey'ette kavaini mahsusası mucibince muvazzaflarını seçerek daimi büyük bir idare Hey'eti teşkil eder. Bu suretle büyük meşrik ve büyük daimî hey'et teşekkül etmiş olur.

Her teşekkülün bir takım vezaif ve selâhiyetleri bulunmak işlerin düzgün yürümesi için elzem olduğundan Şûra da üç remzi derecenin her türlü mesaisini tanzim ve idare için kendinde bulundurduğu selâhiyetleri bir konkordato ile büyük meşrik dediğimiz bu teşekküle tevdi eder. Ve kendisi büyük Statülerimizin tayin ettiği vezaifle meşgul olur. Dünyanın her tarafında bu böyle cereyan eder.

Demek oluyorki büyük meşrikler büyük şurâların zadesidir.

Ne mutlu o Babaya ki sinesinden yetiştirdiği bu Nur Parenin yirmi beşinci yıl dönümü kutlama toplantısını idrak eder!

*İşte kardeşlerim bu zevk ve neş'enin Yüksek Heyete verdiği heyecanı huzurlarınıza arz için beni memur ediyor ve benim ağzımdan sizlere **Bayramınız kutlu olsun kardeşler** diyor.*

*Sözlerimde muhatap sigası kullanmaklığım cümlelerin kuvvetini kaybetmemek içindir. Yoksa, **Masonluğun kuvve-i hükmiyesi üç rezmi derecede tecelli ettiğine ve her yüksek Masonun da remzi bir mahfilin âzasından bulunduğuna göre Bayramımız kutlu olsun demek daha münasiptir.***

Kardeşlerim yirmi beş seneden beri çok acı ve çok tatlı günler yaşayan Türkiye Masonluğu, cihan masonlarından çoğunun son günlerde maruz kaldığını gazetelerde de gördüğümüz ve asıl kuvvetini yine papaslıktan alan hınçlı nümayişlerden masun bulunuyor ve güzel günlerinin en güzelini yaşıyor.

Bu saadeti neye ve kime borçlu olduğumuzu düşünmek elbette her masonun fikrinden geçeceği ve yine her masonun buna cevap olarak Cumhuriyete ve Banisine diyeceğini şüphesiz görüyorum.

O halde hep ayağa kalkarak ve her cümleden evvel üç alkış darbesiyle

Yaşasın Türkiye

Yaşasın Cumhuriyet

Yaşasın Mustafa Kemal

diye bağıralım.

Konuşmanın başında da söylediğim gibi, bu samimi ifade, Türk masonluğuna yerleşmiş vatan sevgisinin kesin bir delilidir. Bu bakımdan bunu sizinle paylaşmak istedim.

Ancak,

Büyük Hatip Yardımcısı

Anadolu Ajansı'nın 10 Ekim 1935 tarihli ve Ankara kaynaklı. haber

"Mes'ul ve maruf imzalar altında Ajansımıza verilmiştir. Türk Mason Cemiyeti memleketimizin sosyal tekâmülünü ve günden güne artan muazzam terakkilerinin nazarı itibare alarak ve Türkiye Cumhuriyetinde hâkim olan demokratik ve cidden laik prensiplerin tatbikatından doğan iyilikleri müşahade ederek faaliyetine -bu hususta hiçbir kanun olmaksızın- nihayet vermeyi ve bütün mallarını memleketimizin sosyal ve kültürel kalkınmasına çalışan Halk Evlerine teberruu muvafık görmüştür."

Şükrü Kaya'nın İçişleri Bakanı sıfatıyla hükümet adına bu olayla ilgili kamuoyuna yaptığı resmî açıklama:

"Türk Masonları kendi ideallerinin hükümetin esas programında dahil olduğunu görerek, kendi teşkilatlarını fesh etmişlerdir. Hükümetin bu iş üzerinde hiçbir teşebbüsü ve alakası yoktur."

1948 yılında, Yüksek Şûra, uyanmakta olan Türk Mason cemiyetini kurar ve yine Mavi Localara patent verir. Başlangıçta Mavi Locaların bir idare organı yok iken 28 Ocak 1951'de Yüksek Şûra'ya bağlı bir Büyük Mahfil kurulur.

Büyük Hatip K.im, Bu konunun aydınlanması için, bu Büyük Mahfilin 30 Eylül 1950 tarihli Nizamnamesinin önemli kısımlarını K.'lerimize aktarınız.

Madde 1- Türkiye Yüksek Şûrasına tabi İstanbulda, Ankara'da ve İzmir'de teşekkül etmiş ve bundan sonra teşekkül edecek olan Remzî Mahfiller murahhaslarından müteşekkil Büyük Mahfil Gran-Loj namıyla Ma.'nî bir müessesese kurulmuştur.

Madde 2- Büyük Mahfil Türkiye Yüksek Şûrasına tabidir ve merkezi İstanbul'dadır.

Madde 3- Büyük Mahfilin maksadı Türkiye Yüksek Şûrasına tabi Remzî Mahfiller arasında ahenk ve intizamı temin ve yalnız üç dereceye ait idari işleri tedvir etmektir.

Madde 18- Büyük Mahfil eski ve kabul edilmiş Isk. Ritinin ritüelleri, kanun ve nizamları ve Yüksek Şuraca alınmış ve alınacak prensip kararları müstesna olmak üzere Remzî Mahfillerin tesis ve seddine, idare ve inkişafına

tealluk eden bütün kararları almağa ve icraya salahiyetlidir. Yüksek Şuranın ancak muvaffakatiyle hariçte Ma.luğu temsil için Murahhas gönderebilir.

Madde 21- Daimi Heyet içtimalarında bizzat üstadı muhteremler müşvir olarak bulunurlar. Bu heyetin azaları ile üstadı muhteremlere toptandan en az üç gün evvel ruzname gönderilir.

Madde 22- Daimi Heyet kararları Büyük Mahfil tarafından tasdik edilmedikçe icra olunamaz. Ancak müstacel işlerle alelâde işler hakkındaki kararlar müstesnadır. Bunlar icrasından sonra Büyük Mahfile bildirilir.

Madde 24- Reis mevcut murahhaslarla mülazimlerine "Eski ve kabul edilmiş Isk. Ritinin esaslarına ve Türkiye Yüksek Şurasının Nizamname ve kararlarına ve Büyük Mahfilin kendi nizamnamei hükümlerine uygun olarak vereceği kararlara riayet edeceklerine" yemin ettirir. İmza edilecek olan iki nüsha yeminden biri Yüksek Şura diğeri Büyük Mahfil dosyalarında hıfz edilir.

Madde 36- Büyük Mahfil murahhasları arasından seçeceği müfettişler ile Yüksek Şuranın 22 Mayıs 1949 tarihli ictimasında kabul edilmiş olan teftiş talimatnamesi esasları dairesinde Mahfilleri teftiş ettirir.

28 Ocak 1951 tarihinde Locaların gönderdikleri delegelerin yaptığı toplantıda Türkiye Grand Loju yani Türkiye Büyük Locası kurulur. Mustafa Hakkı Nalçacı Grand Maitre seçilir.

Yüksek Şûra 1 Mayıs 1954 tarihinde bir Ünite Talimatnamesi yayınlayarak Türkiye Grand Lojunu lağveder ve onun yerine İstanbul, Ankara ve İzmir'de üç ayrı ünite kurar. İstanbul ünitesine Grand Maitre olarak Fethi Erden, Ankara Ünitesine Muhttin Osman Omay, İzmir Ünitesine Hamdi Nüzhet Çançar'ı tayin eder.

Büyük I. Nazır K.'im, Ünite Talimatnamesinde bir iki önemli maddeyi Kardeşlerime duyurunuz.

2- Ünitenin vazife ve selahiyeti Mahfiller arasında ahenk ve intizam, muamelâtın kolaylaştırılmasını temin ve yalnız üç dereceye ait işleri tedvir etmektedir.

4- Ünitenin mercii Süprem Konseydir.

9- Ünitenin Reisi Süprem Konseyin nizam ve kararına ve umumi olarak Mason prensiplerine riayet edilmesine nezaret eder, ve Mahfillerde Mason ruhunun, nizam ve intizamının ve kardeşlik sevgisinin temin ve inkişafına ve Kardeşler veya Mahfiller arasındaki anlaşmazlıkları muslihane bertaraf etmeye çalışır.

16- Her hangi bir vadide Ünitelerin teşekkül edebilmesi için en az üç mahfilin Mevcut olması şarttır.

18- Üniteler Mahafil-i umumiye nizamnamesinde Grand Loja verilen selahiyetleri haizdir.

24- Her yıl sonunda akdedilecek konvansa Grand Lojun ve Ünitelerin mürahasları davet edilir, bu konvanda Türk Masonluğunu yüksek manfatları müzakere edilir.

Türkiye Büyük Locası ile Türkiye Yüksek Şûra'sı arasında 21 Nisan 1957 tarihinde bir konkordato izmalanır. Bununla, Türkiye Yüksek Şûra'sı Türkiye'deki sembolik Masonluğun üç derecesi üzerine yegane hâkim ve nâzım otorite olarak Türkiye Büyük Locasını tanır.

Türkiye Büyük Locasının 1956'da ilk defa bağımsız olarak kurulmasından sonra, özellikle 1958 yılından itibaren, Türk Masonluğunun yabancı Büyük Localara tanıtılmak ve iyi ilişkiler kurmak amacıyla çalışmalar başlatılır.

1960 Devriminden sonra, Büyük Loca örgütlenmesinde hiçbir değişiklik olmamış, yalnız merkez, Ankara'dan İstanbul'a alınmıştır. Ancak, o yıllarda, Türk Masonluğunun en önemli problemlerinden birini, dış ilişkilerin durumu teşkil ediyordu. Genelde, Türkiye Büyük Locası muntazam Büyük Localar tarafından tanınmıyordu.

Bunun nedeni, Türkiye Büyük Locasının, bünyesi itibariyle, İngiltere Büyük Locasının ilan ettiği tanınma şartlarına uymamasıydı. Bu konuda bazı Kardeşlerimiz çalışmalar yapıyor, dış obediyanlarla temas ediyor ve Türkiye Büyük Locasının bu eksikliğini tamamlamaya çalışıyorlardı. Bu çalışmalar, bu temaslar, bizleri tarihimize 1965 Olayları diye geçmiş olan olaylara getirdi.

Bugün, kendilerine 40 Yıllık Mason önlüğünü taktığım K.'lerim gibi pek çok kardeşimiz o günleri yaşamışlardır. II. Dünya Savaşından sonra uluslararası ilişkilerin, seyahatlerin çok değişik boyutlara varması, muntazam Masonluğun anglosakson ülkelerinde egemen olması ve ülkelerle temasın savaştan önce tasavvur edilmeyecek bir boyuta varması, Türk masonlarını pek çok tereddütle karşı karşıya bırakmakta idi.

Bu yolda gönül veren, çalışmalarını buna yönelten kardeşlerimiz arasında bir K. vardır. E.U.M.'nin bir lûtfu olarak O hâlâ aramızdadır ve bizleri nurlandırmaya devam etmektedir. Hepiniz kimden bahsettiği anlamışsınızdır. Şu anda, Doğuda oturan En Muh. Enver Necdet Egeran K.'imiz.

Kendisi bir taraftan Türkiye Büyük Locasında görev almış, diğer taraftan İzmir'de bulunan İskoçyalı Sime K.'imizin de katkıları ile İskoçya Büyük Locası ile

temasa geçmiş ve menşe gibi diğer şartlar yerine getirildikten sonra, Türkiye Büyük Locasının İskoçya Büyük Locası tarafından bir konsekrasyon töreni ile tanzimini sağlamıştır.

Ancak, 1965 yılı, sadece bir sevinç vesilesi olması gereken bir törenle kalmamış, maalesef aynı yılda, Türk Masonluğunun derin şekilde yaralanmasına ve bölünmesine neden olan olaylar birbirini takip etmiştir.

Sevgili K.'lerim,

1965 olayları, çeşitli kitap, makale, konferans konusu olmuştur. Tarihimizin bu en önemli olaylarının nedenlerini öğrenmek K.'lerimizin de başlıca merakı hâline gelmiştir.

Bizzat yaşadığım ve 1965 yılında Büyük Üstadlığa seçilen En Muh. Hayrul lah Örs K.'imizin Daimi Heyetlerinden üç dönem görev aldığım için, bu konudaki düşüncelerimi kısaca ifade etmek isterim.

1965 yılında üç ayrı olay birbirine karıştırılmış ve hiç gereği yokken birbirini etkilemiştir.

Bunlardan birincisi, 1964 yılında verilen belgedir. Her nedense, bu olayın tepkisi 1964 yılında değil, 1965 yılındaki tanzim töreninden sonra olmuştur.

İkincisi, tanzim töreni ve bunun getirdiği mükellefiyetler ve Necdet Egeran K.'imizin Büyük Üstadlığa seçilmesidir.

Üçüncüsü, Masonluk nurunun kendinden neşet ettiği ve Masonluk idaresinin kendine mevdu bulunduğu dair Yüksek Şûra'daki kardeşlerimizin inançlarıdır.

İşte, bu üç ayrı olay ve ruh hâleti, birbirin etkilemiş, birbirine karışmış ve 1965'teki ayrılma bundan neşet etmiştir.

1964'deki olay hakkında, Masonik Merciler kararlarını vermiş, daha fazlası tarihin hükmüne kalmıştır. Bunun 1965 yılındaki tanzim töreni ile karıştırılması en büyük yanılıdır. 1965 konsekrasyonu, Türk Masonluk tarihinde bir dönem noktasıdır ve Türk Masonluğu bunun mimarına olan minnet duygularını hiçbir zaman unutmamalıdır.

En Muh. Enver Necdet Egeran K.'im, 50 yıllık Masonik hayatınızda pek çok plaket ve armağan almış olduğunuzdan eminim. Ancak, Türkiye Büyük Locasının size bu borcunu bir anıyla teyit ettiğini hatırlamıyorum. Bugün, geç kalmış bu borcu yerine getirerek, sizden bu nâçiz armağanı kabul etmenizi rica eder, size uzun ömürler dilerim.

90. YIL KUTLAMALARI

Celil LAYİKTEZ

Basın Toplantısı:

26 Nisan 1999 günü Büyük Üstadımız Dernek binamızda bir basın toplantısı tertip etti. Kokteylden sonra yemek esnasında Bü. Üs. açılış konuşmasını yaptıktan sonra medya mensuplarının sorularını cevapladı.

Bü. Görevlilerle 90. Yıl ve 90. Yıl Şölen Komiteleri üyelerinin katıldığı basın toplantısına icabet eden medya mensupları:

<u>Davetli Adı</u>	<u>Bağlı Olduğu Kurum</u>
1 Murat KILIÇARI	HÜRRİYET
2 Yasemin BORAN	HÜRRİYET
3 Muammer GÖKÇİN	CHA
4 Metin DEMİRSAR	TURKISH DAILY NEWS
5 Mustafa ŞAPÇI	FOCUS
6 Funda ÖZKAN	RADİKAL
7 Tolga BOZOĞLU	RADİKAL
8 Şermin SARIBAŞ	HÜRRİYET
9 Levent ARSLAN	HÜRRİYET
10 Füsun ALTINOK	NOKTA
11 Erdal ŞAFAK	SABAH
12 Okan YILDIRIM	SABAH
13 Abdullah Coşkun FIRAT	ANADOLU AJANSI
14 Erol BİLEM	TÜRKİYE
15 Ali İhsan GÜLCÜ	TÜRKİYE
16 Emine UŞAKLIGİL	YENİ YÜZYIL
17 Serpil YILMAZ	SABAH
18 Kenan AKIN	TÜRKİYE
19 Hıncal ULUÇ	SABAH
20 Tülay ŞUBATLI DEREKÖY	KANAL D
21 Erhan BAŞYURT	AKSİYON
22 Deniz SOM	CUMHURİYET
23 Sevil GENİŞCAN	FOCUS
24 Nazım ALPMAN	MİLLİYET
25 Neşe DÜZEL	RADİKAL

26	Faysal ATIL	TGRT
27	Doğan HEPER	MİLLİYET
28	Volkan KARSAN	MİLLİYET
29	Eren GÜVENER	MİLLİYET
30	Nuri ÇOLAKOĞLU	NTV
31	Meryem TEK	PARA
32	İhsan TOPALOĞLU	MİLLİYET
33	Oğuz KOLOĞLU	KANAL D
34	Emre AKÖZ	MİLLİYET
35	Yavuz BAYDAR	MİLLİYET
36	Nuray YAVUZER	ELELE
37	Hülya VATANSEVER	ELELE
38	Güntay ŞİMŞEK	ZAMAN
39	Cem TANRIKILICI	BAROMETRE
40	Turgut ENGİN	AKSİYON
41	Bülent	
42	Ahmet TAŞGETİREN	YENİ ŞAFAK
43	Ayşenur ASLAN	ATV
44	Ferhat BORATAV	ATV
45	Faruk MERCAN	ZAMAN
46	Yaşar DURUKAN	AKSİYON
47	İbrahim USTA	AKSİYON

Basın toplantısı 8 TV kanalından genelde objektif bir şekilde verilmiş, bir çok gazete ve dergide yazılar çıkmıştır. Arşivinizde saklamak üzere, bu yazıları toplu olarak dergimizin özel ekinde bulacaksınız. Basın toplantısının video kayıt montajını Vehbi Dileksiz K. hazırladı. Kasetler İktisadi İşletmemizden temin edilebilir.

Konser:

27 Nisan 1999 akşamı Atatürk Kültür Merkezinde İrem Locasının düzenlediği konserde Devlet Sanatçısı viyolonist Suna Kan Hanımefendi ve piyanoda Cana Gürmen Hemşiremizi izledik.

Program:

Mozart: Sonat Sol Majör, KV. 301

Beethoven: Sonat Fa Majör (İlkbahar)

Schumann: Sonat La Minör, op. 105

Dvorjak: Dört Romantik Parça, op. 75

Bela Bartok: Romen Dansları

Salonda boş yer kalmamıştı, icracılar ayakta alkışlandı.

Konvan:

Conrad Oteli balo salonunu hazırlama görevini bu yıl 055 No.lu İrem Muh. L. üstlendi.

Sabah saat 10.00'da başlayan Konvana katılanlar:

İstanbul'dan 170 K., Ankara'dan 99 K., İzmir'den 54 K., Bü. Gör. : 21 K., Ön. Bü Gör. 30 K., 13 ziyaretçi Üs., 10 yabancı konuk, 40 yıllık berat hak etmiş 38 K.ten 20 K. Toplam: 417 K.

PKK'nın Türk turizmini baltalama kampanyasından etkilenen bazı Büyük Loca temsilcileri son dakikada ziyaretlerini iptal etmelerine rağmen, aşağıda isim ve ünvanlarını verdiğimiz ziyaretçileri konuk ettik:

İsveç Bü. L.sı temsilcisi, Finlandiya Büyük Elçisi Björn Ekblom K. Fransa Bü. L. (GLNF) Bü. Üs. Yar. Tanzer Ercan K.

İsrail Bü. L. Bü. Üs. Woolf Kantor K.

Belçika Bü. L. Bü. Sek. Louis de Bouvere K.

İtalya Bü. L. Bü. Üs. Guiliano di Bernardo K.

İtalya Bü. L. Bü. Üs. Yar. Carlo Zappafa K.

Romanya Bü. L. Bü. Üs. Gheorghe Commanescu K.

Romanya Bü. L. Bü. Sek. Yar. Mircea Mocanu K.

Romanya Bü. L. nezdinde Dostluk Kefilimiz: Constantin Stanciulescu K.

Romanya Bü. L.'dan Ovidiu Sincai K.

40 yıllık önlük ve berat verilen K.ler:

En Muh. CAN ARPAÇ

Pek Muh. AKTAN OKAN

Pek Muh. NURİ AKYOL

Pek Muh. SUNGUR BABAOĞLU

Pek Muh. SUZİ ÖZMEN

Muh. NUSRET SEMİ

Muh. HİKMET BARAZ

Muh. SELÇUK KOŞER

Muh. SAFAİ İNAL

Muh. GALİP DOLUN

Muh. SAMİ BOCUTOĞLU

Muh. NECATİ GÖKSU

Muh. EROL SİMAVİ

Muh. EMİL ADA

Muh. PERTEV KEVİNİ ATAKAN

Muh. MEHMET MISIRLI

Muh. NAİL GÜRELİ

Muh. ÖMER DOĞAN POYRAZ

HAYİM BAHAR

COŞKUN SARMAN

LORİS ÇOBANGİL

ZİYA EROL SAĞMANLI

SALİH OSMANOĞLU

NEVZAT ÖZERDEMLİ

ALİ OKTAY CEVER

EKREM BASMACI

AYG ÇİLİNGİRYAN

ELÇUK OKYAY

ONAN AKASAT

AMİT SÖZER

ADNAN ŞENER
HİKMET İSCA
NURETTİN YELKEN
ŞAKİR SAYMAN

EMİN ÖTKEREN
SACİD TUĞLU
VASİL YAĞCIOĞLU
HİLMİ ÖZGÜN

İsrail Büyük Üstadının hitabı:

Öğle arasından önce Bü. Üs. yabancı konuklara söz verince İsrail Bü. Üs.ı ilginç bir konuşma yaptı. Giriş bölümünü Türkçe yaptığı konuşmasından bazı bölümler:

"Büyük Locamızın kuruluşundan bu yana, İsrail ve Türkiye Büyük Locaları Kardeşleri arasında sıcak ilişkiler sürmüştür. Bunun nedeni coğrafi yakınlığımızın ötesinde manevi yakınlığımızdan kaynaklanmaktadır. Karşılıklı dostluk kefillerimiz ülkelerimizi defalarca ziyaret etmişlerdir ve Büyük Üstat olarak bu durumu candan teşvik etmekteyim.

İsrail bir mülteciler ülkesidir. Beş değişik dinden kardeşleri kapsayarak 8 ayrı dilde çalışan Büyük Locamız bu gerçeği yansıtmaktadır. Bu evrensel Masonluk değil de nedir? Ve mültecilerden bahsederken, 500 yılı aşkın bir süre önce, İspanya'dan kovulan kardeşlerimize kucak açan Osmanlı İmparatorluğunu unutmamız mümkün değildir.

Türkiye'nin o tarihte pratik anlamda sergilediği insanlık HIÇBİR ZAMAN unutulmadı ve ASLA unutulmayacaktır.

Türkçe çalışan locamızın tahsis törenini yönetmek üzere Türkiye Büyük Locası Büyük Üstadını davet etmekle, İsrail Büyük Locası Türk Masonluğuna karşı beslediği sıcak duyguları göstermiştir.

Tel Aviv'deki Nur Locası Türkiye'nin dışında Türkçe çalışan ender localardan biridir.

Bugün, burada oturan bizler birçok değişik ülkeden gelen ve değişik ırk ve dinlere sahip, değişik diller konuşan kişiler olmamıza rağmen, eşit düzeyde kardeşlik ve dostluk duygularını paylaşmaktayız.

Bu denli motive olmuş kalabalık kardeşler topluluğunun huzurunda fevkalfâde ilginç bir konvansa şahit olduk. Türkiye Büyük Locasının tahsisinin bu doksanıncı yıldönümü kutlamaları da çok etkin bir tarzda sürmektedir.

Bu yüzyıl boyunca küçümsenemeyecek boyuttaki başarılarınızla Dünya Hürmanlığında erişmiş olduğunuz saygın pozisyonu hak ettiniz.

Evet, Türkiye Büyük Locası tüm dünyada bulunan kardeş localar arasında, çok değerli bir konuma gelmiştir.

Büyük Üstat En Muhterem Sahir Talat Akev K., sözlerimi tamamlarken, içten kardeşlik duygularımızın bir nişanı olarak mütevazı bir hatırlatma olacak bu küçük hediyeyi size takdim etmek istiyoruz ve kabul etmekle bize şeref vereceğinizi ümit ediyoruz.

Büyük Üstat, nur'unuzun ve etkinliğinizin uzun süreli olmasını diliyor ve yüksek ideallerinizin gücüyle daha onlarca yıl bize rehberlik ve yardım etmeniz için sağlıklar niyaz ediyoruz.....

*Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar
Büyük Ustası
Şahir Talat Akev ve Eşi
90. Yıl Balomuzü
Eşinizle Birlikte Onurlandırmanızı Dilerler.*

8 Mayıs 1999 Cumartesi • Kokteyl: 20:00 - Yemek: 21:00
Conrad International Hotel - İstanbul • Balo Salonu
Kıyafet: Smokin veya Koyu Renk Elbise

Balo:

Konvan gecesi Conrad salonlarında önce bir kokteyl, peşinden de fevkalâde başarılı geçen bir balo tertip edildi, Harun Kuzgun K.imizin tükenmez gayreti bu başarının ana amili olmuştur. Büyük Üstat En Muh. Şahir Talat Akev K.in hitabıyla açılan baloda hemşirelerimizin şıklığı, mültivizyon gösterisi, Türkuaz orkestrası geceyi renklendirmiştir.

Sergi "DOĞUDAN BATIYA İNSANLIK KÖPRÜSÜ: MASONLUK" (Aya İrini):

Kültür Bakanlığının 15 gün için tarafımıza tahsis ettiği Aya İrini'nin görkemli mekânında, 2-14 Mayıs tarihleri arasında, ses getiren "DOĞUDAN BATIYA İNSANLIK KÖPRÜSÜ: MASONLUK" sergisi tertip edilmiştir.

Sergilenen 50 panonun sıralarına göre konuları: Doğu'da felsefenin gelişmesi, Haçlı seferlerinin sağladığı iletişim ve Helen ile Arap bilimsel el yazmalarının Latince'ye çevrilmesi ile Batı'nın uyanarak Felsefi Rönesans'ı yaşaması, onu takiben Sanatsal Rönesans ve Reform hareketlerinin başlaması, lonca örgütlenmeleri, spekülâtif Masonluğun gelişmesi ve yayılması; Türkiye'de 1721'lerde izlerine rastlamaya başladığımız Masonluk, Osmanlı'da reform hareketleri, Kırım Harbi, İttihad ve Terakkî Cemiyeti, 2. Meşrutiyet, 1909'da 90. kuruluş yıldö-

nümünü kutlamakta olduğumuz Maşrık-ı Âzam-ı Osmanî'nin kuruluşu, Cumhuriyet dönemi, 1935 olayları, 1948'de uyanış, 1956'da Hür Ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locasının kuruluşu, 1965'de tahsis ve dünya muntazam Masonluğunun içinde saygın yerimizi almamız, dünyadaki meşhur Masonlar, Mason Türk Büyükleri.

Panoların arasına konan vitrinlerde müze ile arşivimizden ve kardeşlerimizin koleksiyonlarından objeler, diplomalar, fotoğraflar, matrikül listeleri, regalya ve bijular, mühürler, kendi yayınlarımızla Mason aleyhtarı yayınlar sergilen-di. Yükseltilmiş bir bölüme gerçek boyutlarda bir mâbet kurulmuştu. Yaklaşık 18 dakika süren Türkiye'de Masonluk tarihiyle ilgili mültivizyon saat başı gösterime giriyordu.

2 Mayıs açılış gününde sergiyi 4300, haftaici günlerde 500-700, Cumartesi ve Pazar günlerinde de 1200-1500 kişi ziyaret etti. Ziyaretçilere ücretsiz çay-kahve servisi yapıldı. Toplumumuzun her katmanından gelen yüzlerce ziyaretçi anket formlarını doldurdu, bunların % 80'i olumludur. Çeşitli sorular, fikirler bu formlarda beyan edildi. Nöbetçi kardeşlerimiz ziyaretçilerin sorularına cevap vermeye çalıştılar, ilginç durumlar yaşandı. Bir sonraki sayımızda bu durumlardan ve formlardan örnekler vereceğiz.

Mültivizyon ve Panoların hazırlanması

90. Yıl Komitesi üyelerinin ekip çalışmasıyla mültivizyon gösterisi ve panolar hazırlandı. P. Muh. Ahmet Örs K.'in başkanlığında büyük özveriyle çalışan Komite üyeleri:

Metinler ve panoların tasarımı için : Koray Darga, Harun Kuzgun, Celil Layikteş, Melih Şabanoğlu, Tanju Koray, Ahmet Erman, İsmail İşmen, Atilla Celâl Bayar, Kaya Erim K.ler.

Serginin kurulması, vitrinlerin yapımı: Cem Aydın, Aytaç Tümer K.ler.

Arşivler: Bü. Loca arşivi, Tamer Ayan ve Celil Layikteş K.lerin arşiv ve koleksiyonları.

Mültivizyon:

Yapım: Gültekin Çizgen

Koordinatör: Koray Darga K.

Metin: Celil Layikteş, Melih Şabanoğlu K.ler.

Ses: Fatih Orbay K.

Teknik Donanım: Emre İkizler

Teknik Hizmet, Gösterim: Şaban Fidan

Panolar:

Yapım: Salim Şen (Prolab A.Ş.)

Tasarım: Koray Darga K.

Metinler: Celil Layikteş, Tanju Koray, Melih Şabanoğlu K.ler.

Bilgisayar: Burak Karavip ve Deniz Demirel

Fotograf: Tamer Hartevioğlu

Gece gündüz çalışanlar (çok özel teşekkür¹):

Koray Darga ve Harun Kuzgun, Aytaç Tümer, Cem Aydın K.ler.

(1) C.L.

40 YILLIK ÇIRAKTAN KIRKA DAİR SÖYLEŞİ...

Can ARPAÇ

Hepiniz bilirsiniz, 40 sayısının yaşantımızda ayrı bir yeri vardır. İyi haliyle, kötü haliyle pek çok yerde karşımıza çıkar.

Kimine göre Ali Baba ile 40 harâmiler hatırlatır. Akıllı bir kadının 40 harâmiyi nasıl alt ettiği bir masal gibi anlatılır.

Padişahsanız, kullarınıza "Kırk satır mı? - Kirt katır mı?" diye sorup; Onların nasıl öleceklerini demokratça seçmelerine izin verelibirsiniz!

"Kırk küp kırık küp - Kırkının da kulpu dibi kırık küp" sanırım kötü politikacıları tanımlayan bir tekerlemedir. Ama ne hikmetse kötü politikacılar bir türlü tekerlenip gitmezler!....

Kimine göre insanlar 40 yıl kıtlık, kırk yıl bolluk içinde yaşamışlar. Bana öyle geliyor ki "Bir fincan kahvenin 40 yıl hatırı vardır" sözü kıtlık yıllarından kalmadır.

Kimileri hayat kırkında başlar demişler. Kırka gelince de zamanın ne denli hızlı koşmaya başladığını görüp; "Keşke kırka merdiven dayamasaydık" diye düşünmüşler....

Eli tutulamayan ağalar 40 gün, 40 gece düğün yapmışlar. Düğün yerine sevgilerini düğüm yapanlar "Bir yastıkta 40 yıl" uyumuşlar.

Tatilde olanları üzen, tarlaları sevindiren bir yağmur türü olmuş "Kırk ikindiler". Ünlü bir kavun olmuş Kırkağaç ve er meydanı olunca zeytin yağına dönüşmüş Kırkpınar.

Ama bizim için, hocaların hocası Sâlim Rıza Üstadımızı içimizde yaşatan bir semboldür artık Kırkpınar.

Akıllı bir tüccar satamadığı malları dükkanına doldurup, adına Kırk ambar demiş.

Hepsi birbirine dolandığı için insanların gazabından kaçamamış Kırkayak....

Damak tadına düşkün olalar "insan boğazı 40 boğum" deyip; yedikçe yemişler.

Loğusa yatağındaki geline "Kırkın çıkmadan kalkamazsın. Kırk basar!" demişler.

Ve bence 40 sayısı en güzel yerini, "40 kez tövbeni bozmuş olsan da gel" diyen Mevlâna'nın, tüm insanları kardeş olmaya çağrısında bulmuş.

En sevimsiz hâli de "Kırkından sonra azanı teneşir paklar" olmuş.

Bana gelince; Kırkla tanışmamız. O'na merdiven dayamamla başladı. Nühket'le, bir yastıkta 40 yılı üç yıl geride bıraktı. Ve 27 Mart 1999'da, Taş ocağındaki çıraklığımın 40 yılı da bitti. Bu bitiş benim için bir üçgen oluşturuyor. Bir köşesinde doğduğum loca Müsâvât'ın 49'cu yaş günü, Bir köşesinde kurucularından biri olduğum Eşitlik'in 27'ci yaş günü var. her iki locam da sonsuza doğru birer adım daha attılar. Üçüncü uçtaki bana gelince; gücümün bittiği yere kadar Onlardan ayrılmamaya çalışacağım. bu uğraşımda hepinizle birlikte olmak gönülden dileğimdir.

İNSAN DÜŞÜNCELERİ

Tuncay KESİM

-Yarın için yaşanan yaşamın gerçekleştirmesine hep bir gün vardır.-

L.BUSCAGLIA.

İnsan, bilinçli ve toplumsal bir varlıktır. Tanrıbilimsel anlayışa göre insan, bütün inançlarda Tanrı tarafından yaratılmıştır. Bir diğer anlayışa göre de insan doğanın ürünüdür ve yaşam bilimsel evrimin sonucudur. Nasıl ki, elma da elma ağacının değil, bütün bir doğanın ürünüdür.

Tarihsel araştırmalar, iyilik-kötülük kavramlarının güçlü-güçsüz ikileminden doğduğunu göstermektedir. Güçlünün kötülükte bulunma hakkı vardı ve güçsüz iyiler de bu güçlü kötülere katlanmak zorunda idi. Köleliğin asırlarca süregelmesi bu düşünceden kaynaklanıyordu.

Yaratılmışların en onurlusu olan "insan" bağınaz kimi düşünce ve baskılarla yüzyıllar boyunca ezilmiştir. Modern ve laik devlet anlayışına, temel hak ve özgürlüklere insanlar çok uzun ve kanlı çatışmalar sonunda ulaşabilmişlerdir. Kimi toplumlarda modern ve çağdaşlık olgusu, belirli bir insan ve toplum yapısına zaman içinde ulaşmakla ortaya çıkmış, kimi toplumlarda "sonuç" olan, kimi toplumlarda "sebe" durumunda kalmıştır. Habeas Corpus'la başlayan Magna Charta Libertatum'la devam eden evrim içinde edinilen kavramları kimi toplumlar kendi yapılarına uyarlamak durumunda kalmışlardır. Ne var ki, bir takım dogmaların egemen olduğu toplumlarda bu kavramlar yeterince özümse-nememiş ve bu aşılamaadan -geriye dönüş istemleri nedeniyle- doyurucu sonuçlara ulaşılammıştır.

-Nur tüm karanlıkları aydınlattı, la-kin karanlıklar, kendi varlıklarını inkâr etmemek için onu kabule yanaşmadı.

İnsanın "değişmez" ve "değişken" nitelikleri vardır. İnsan önce insandır. Bu olgu insanın değişmez niteliğidir. Ülke, ırk, dil, din, cins, meslek ve diğer farklılıklar insanın değişken nitelikleridir. Bir insan önce değişken nitelikli de-ğildir. Bu değişkenliklerin tek bir ortak ve değişmez noktası vardır ki bu da "in-san" kavramıdır. Değişken niteliklerin insan kavramının önüne geçmesi ola-naksız olsa gerektir. Şu kadar ki, bu değişken nitelikler de insanın gelişimine kendisini geliştirmek ve insanlığın gelişmesine katkıda bulunmak yükümlülü-ğündedir.

Bir diğer anlatımla insan edindiği bilgi, beceri ve yetenekleri, düşünce, söz ve davranışları ile insanlığın yararına sunabilmelidir.

Geçmişten günümüze bir çok öğretiler, insanlar arasında bir pay alma uğraşı içinde olmuşlardır. Bu öğretiler, genelde diğer görüş ve öğretilere soğuk bakmuşlar karşıt görüş ve öğretileri inkâr ve reddetmişler, haksız suçlamalarda bulunmuşlardır. Çünkü genelde dogmalara dayalı bir görüşün, diğer öğretileri kabul etmesi kendi varlığının inkârı anlamını taşıyacaktır. Kendisinden başka bir seçenek tanımayan bir görüşün "dogma" olduğunda kuşku yoktur.

-herkes benim gibi düşünüyorsa yanılmaktan korkarım.

Ernest RENAN

Bir takım koşullanmalardan ve olup bittilerden çok, insan, aklı, bilgi, beceri ve iradesi ile önüne konulanlardan dilediğini özgürce seçebilmelidir. Eğer, insan "yaratılmışların en onurlusu" ise, iyiyi kötüden ayırt edebiliyorsa, bu seçim onun hakkıdır. insan önüne konulanları baskı ile kabule zorlanmamalı, kabul etmediğinde de aşağılanmamalıdır. İnsanın önüne de insan onur ve erdemine uygun şeyler konulabilmeli, bir kaç göstermelik şeyle yetinmesi beklenmemelidir.

İnsan, düşünce söz ve davranışlarını akıl ve hikmetin ışığında sürekli gözden geçirmeli ve vicdanının sesini dinlemelidir. Bir insan, önce düşünceyi sisteminin kurabilmeli, neyin düşünölmeye değer olduğunu, bir şeyin düşünölmeye değer, ancak söylenmeye değer olmayabileceğini bilebilmelidir. İnsan, kimi zaman sessiz konuşmayı, kimi zaman da sesli düşünmeyi yeğlemelidir. İnsan, neyi, nerede, ne zaman ve ne amaçla söylediğini anımsayabilmelidir. Bir diğer deyimle, bir insan, sürekli düşünmeyi, genellikle susmayı, gerektiğinde konuşmayı, sabırla dinlemeyi, güzel davranışlarda bulunmayı alışkanlık edinmelidir. Düşünme konuşma dinleme ve davranış özörlü kişilerin bir toplumu yücelttiği görölmüş değildir.

-Az bilen susmaz, çok bilen konuşmaz.

KONFUÇYUS

İnsan, düşünceyi davranışa dönüştüren kişidir. Düşünce, insanda düşünmeden ileri gidememişe "tefrit", davranışda düşünceye dayalı değilse "ifrat" var demektir.

O halde insan, düşünce ile davranışı "optimal" bir noktada dengelemek durumundadır.

Bir insan, septic olmamalı, ancak sürekli de "bana öyle geliyorsa öyledir" yargısına kapılmamalı, gereksiz öğünmelerle zaman geçirmemelidir. Kişisel bilgi, beceri ve yeteneklerini, kendisini kanıtlama yolunda kullanmamalıdır.

Bir insan, kendisine yapılmasını istemediği bir şeyi bir diğerine yapmamalıdır. Konfuçyus'un sözü ile, "İyiliğe iyilikle, kötölüğe adaletle yanıt" verebilme-

lidir. Tüm insanlara eşit, modern ve çağdaş bir insan gibi davranabilmeli, kişisel, biçimsel ve kısır çekişmelerle uğraş vermemelidir. Bir insan, kendi yanlışlarını göremiyorsa, dile getirildiğinde kırılıyorsa, sürekli yanlışlığı karşısında arıyorsa henüz olgunluktan nasibini alamamış demektir. (Tolerans, tolere edilebilir yanlışları masetmektedir.)

İnsan, ilgi görmenin en güzel yolunun ilgi göstermek olduğunu sürekli kanıtlamalı, soruna değil, çözüme katkıda bulunabilmelidir.

İnsan, dünyaya geldiğinde bir takım koşullanma ve dogmaların etkisine girmektedir. 0 halde insan aklını kullanarak, o güne değin edindiği bilgi, beceri ve yetenekleri ile bu koşullanma ve dogmaların yararsızlarından kendisini soyutlama olanağını bulabilmeli ve diğer insanların düşünce yapısını ve manevi gelişmesini engelleyen çağ dışı etkenlerden kendilerini arındırabilmelerine yardımcı olmalıdır.

İnsan, aile, iş ve toplumsal yaşamında güvenilir ve saygınlık duyulan bir kişi olmalıdır. İnsan, aile, ya da işinde veya toplumda değişik (füluğ) görüntüler içinde bulunmamalıdır. Bir insan tüm iyilik ve güzelliklerde "değişmez", ilerleme de ise "değişken" değer olmalı, bir kararda kalmamalı ve nezaket ve görgü kurallarından ödün vermemelidir.

- Önemli olan söylenenin ne olduğu ya da nasıl söylendiği değil, ama söylenenin nasıl işitildiğidir.

Buy HUNTER

Bir toplumun karakteristik özelliklerinden birisi, toplumu oluşturan bireylerin o toplumu -insanı insan yapan- vazgeçilmez bir takım modern ve çağdaş kavramlarla yüceltmesi, o topluma bağlı olmanın değerini daha iyi anlaması, diğer bir deyimle "mensup olma duygusu" dur. Bu duygu, daha çok kişinin bir kavrama ya da olumsuz davranışlara yabancılaşma durumunda sözkonusudur. Haksızlıkların, sataşmaların ya da olumsuz gelişmelerin olması gerekeni yansıtmadığı görüşünde olan her insanın bu haksızlıklara, sataşma ve olumsuz gelişmelere karşı çıkması bir anlamda mensup olma duygusunun açık bir göstergesidir. General Pershing'in deyimi ile bu duygu, "Her askerin kendisini, dünyanın en iyi ordusunun, en iyi birliğinin, en iyi askeri olduğunu düşündüğü durum" dur.

Olanla yetinmek, toplumla yabancılaşmak, bir takım çağdaş gelişmelere ilgisiz ya da olumsuz gelişmelere suskun kalmak gerçekçi bir yaklaşım değildir.

Toplum yapısı içinde yer alan kişilerin öncelikle bu yapıdaki konumlarını bilmeleri, edimlerini yerine getirmeleri gerekmektedir. "Kötü işçi aletlerini suçlar" deyiminden yola çıkıldığında doyurucu sonuçlara ulaşmak olanaksızdır.

Bilinmeyen yönleri araştırmak, söz ve davranışları eleştiride kişiliği hedef almamalı, söz ve davranışların -bir psikolog örneğin- analizini yapmak, soru-

nun özüne inmek, sorunun çözümüne ilişkin seçenekler ve stratejiler üretmek, amacına uygun yerinde ve zamanında kararlar almak ve uygulamak, sorumlulukları benimsetmek, bir takım risklerden ve ödünlerden kaçınmak, toplumun yarınları için bugünden neler yapılabileceğini saptamak gereklidir.

Ne var ki, çağımızda artık öğüt dinlemeyen insan, kimi zaman hataların bir "hiç" ten doğduğunun, ancak hataların bir "hiç" olmadığının da tam bilincinde değildir. O çoğu kez dramatik tiyatro anlayışında Berthold BRECHT'in deyişiyle "aklını şapkası ile birlikte vestiyerde bırakmakta", kimi olaylara karşı sesiz, duyarsız ve ilgisiz kalmakta, bir orkestra örneğinin uyumlu ve çok sesli bir katılımdan uzak bir görünüm sergilemektedir.

Çünkü, bir insanın yaşamından daha değerli bir şeyi yoksa o insanın yaşamının da değeri yoktur.

BÜYÜK LOCA KİTAPLIĞI'NA GELEN YENİ KİTAPLAR:

- Speculative Masonry. Its Mission, its Evolution and its Landmarks.	A.S. MACBRIDE - Joseph Fort NEWTON
- Freemasonry: What, Whence, Why, Whither.	John A. COCKBURN
- Royal Arch Working Explained.	Herbert F. INMAN
- Masonic Problems and Queries.	Herbert F. INMAN
- Our Separated Brethern, the Freemasons.	Alec MELLOR
- Unsere Getrennten Brüder, die Freimaurer.	Alec MELLOR
- Studies on Turkish-Jewish History: Political and Social Relation and Linguistics.	
- Küçük Felsefe Sözlüğü.	A. CUVILLER- Osman PAZARLI
- İnsan Boyutları.	İsmet Zeki EYÜBOĞLU
- Anadolu İlaçları. "Anadolu Üçlemesi 3"	İsmet Zeki EYÜBOĞLU
- Jung Psikolojisi.	Frieda FORDHAM
- Sanatta ve Günlük Yaşamda İletişim Çalışmaları ve Empati.	Üstün DÖKMEN
- Yetmişbeş Yılın İçinden. 22 Yazardan Seçmeler	
- Ülke Muh. L. 1995/1996	
- The Masonic Treasurer.	A. W. NELSON
- A Handbook for the Worshipful Master.	Franc RICH
- The Loge Secretary.	Charles J. CARTER
- The Directors of Ceremonies.	Charles J. CARTER
- The Precepto's Handbook.	Charles J. CARTER

MOLTKE'NİN TÜRKİYE MEKTUPLARI VE HAYRULLAH ÖRS

İsmail İŞMEN

FELDMAREŞAL
HELMUTH VON MOLTKE

Moltke'nin Türkiye Mektupları

Çeviren:
HAYRULLAH ÖRS

2. Basım

Reinzi Kitabevi

Hayrullah Örs K. (1901-1977), 5 Aralık 1965 tarihinde Büyük Üstat seçildi. "Mimar Sinan Dergisi" Mart 1967 sayısında Büyük Üstat Mesajı'nda "Eski belgeleri, resimleri, hatıraları içinde toplayan bir arşivimiz yok. Bunu mazur gösterecek çeşitli sebepler ileri sürülebilir, ama itiraf edelim ki kayıtsızlık ve önem vermeyişin payı hepsinden fazladır. Eski kitap satan dükkânlarda sık sık, üzerlerinde sahiplerinin adları yazılı kitaplarımıza rastlanıyor" demektedir. Üstadın bu düşüncesine katılmamak elde değil.

Bilindiği gibi, Hayrullah Örs Üstadımız, Alman Feldmareşal Helmuth von Moltke'nin "Türkiye Mektupları" nı mükemmel bir Türkçe ile dilimize çevirmiştir. Ne var ki, bu mektupların birinde söz konusu edilen Boğaziçi Haritası orjinal Almanca kitabın içinde de yoktur.

Yıllar yıllar önce sahaflarda eski bazı belgeleri ararken büyük bir rastlantı olarak bu haritayı buldum. Büyük Üstad Örs'ün sözlerini hatırlayarak aldım, koleksiyonuma koydum. Değerini hiç unutmadım. Yıllar yıllar sonra Tesviye Dergisi yayınlamaya başlandı. Moltke'nin "Türkiye Mektupları" nı tekrar okuyunca bu haritayı yazıma eklemeye karar verdim. Şöyle ki, haritanın konusu Almanca orjinalindeki metinde şöyle ifade edilmiştir:

Karte des nördlichen befestigten Theils des
BOSPHORUS
von den Hissaren bis zu den Leuthttürmen
am Schwarzen Meer
im Auftrage Sk. Hoheit Sultan Mahmud II
mit dem Messtisch 1/25000 aufgenommen
1836/1837
durch
FREIHERRN von MOLTKE
Hauptmann im Königs-preussischen Generalstabe
Berlin. Verlag von Simon Schropp & Comp
1849.

Türkçesi:

Haşmetmeap Sultan Mahmut II'nin emri ile, Prusya ordusu Generallerinden von Moltke tarafından 1836-1837 tarihleri arasında çalışarak, Hisarlardan Karadeniz'deki Fenerlere kadar, Boğaziçi'nin 1/25000 ölçekli Kuzey kısmının haritası.

Yayınlayan: Berlin'deki Simon Schropp Şti. 1849

Hayrullah Örs Üstadın "Moltke'nin Türkiye Mektupları" adı altında arı bir Türkçeyle tercümesi yayınlanan eser aslında "Türkiye'deki Olaylar ve Durum Üzerine Mektuplar" adını taşıyordu. Bu kitap Moltke'nin aile ve dostlarına Türkiye'den yolladığı mektupların bir araya toplanmasıyla meydana gelmiştir.

Boğaz Haritası ile ilgili mektubu Moltke'nin kaleminden ve Hayrullah Örs Üstadın Türkçesinden hep beraber okuyalım:

*Boğaz, Yahut Bosfor'un Kuzey Kısmı
Büyükdere, 20 Eylül 1836*

Sana daha önce Bosfor'un Güney kısmının güzelliğini yazmıştım. Bosfor burada, yarısı Avrupa'da, yarısı Asya'da bulunan, üç mil uzunluğundaki bu şehrin tam ortasından geçen geniş, muhteşem bir cadde meydana getirir. Kuzey kısmı da güzeldir, fakat bambaşka bir tarzdadır. burada zengin bir şekilde işlenmiş topraklar ve canlı kalabalık yerine vahşi, ıssız bir tabiat vardır ve başşehrin görüntüsü boğazı çevreleyen çıplak ve boş dağlarda sönüp gider. Köyler, Anadolu ve Rumeli kavaklarından öteye varmaz, sadece kaya kovuklarına yapışmış tek tük balıkça kulübeleri görülür. Muazzam top mevzileri ve tabyalar 400 top ağzıyla İstanbul'un bu kuzey kapısını korur.

Tarabya ile Büyükdere arasındaki küçük bir derbentte bir küme pek güzel ağaç vardır. Onların gölgesinde gümüş gibi bir pınar ve damundan muazzam gövdelerin çıktığı bir kahvede de o bulunması zorunlu çubuklar, küçük fincanlar, alçak arkalıksız kamış iskemleler ve insanın rahatça uzanıp yatabileceği hasırlar vardır. Buradan, dik kaya yamaçları arasından, karşıda ancak bir buçukmil uzakta bulunan Pontus Inhospitalis gö-

*Helmuth von Moltke Hassa Alayı'nda teğmen
(kendi çizimi)*

rünüdür. Fakat bu denizin yine de yüze gülen, davet edici bir görünüşü vardır. Bütün yaz boyunca her gün öğleye doğru deniz rügârı çıkar ve dışarda güneş sıcağı ne kadar fazla ise, rüzgâr burada dallar arasında o kadar serin uğuldar, pınar o kadar cana yakın fıkırdar. Buranın adı Kireçburnu'dur. Burası benim her yerden fazla sevdiğim bir köşedir. Denizden rahat bir kayıkla ya da tepeler üzerinden atla, yahut yamacın eteğinde dalgaların yaladığı dar patikadan yayan olarak burayı ziyarete gelirim. Burada nice saatlerimi hülya içinde geçirmişimdir.

Gözlerini nereye çevirirsen klasik varlıklara rastlarsın. Şu sahillerde Medea büyü otlarını toplamıştı; beride, ta üst başında bir Türk suyolunun belli belirsiz gördüdüğünü geniş vadide birinci haçlı seferinin şövalyeleri

HELMUTH VON MOLTKE KİMDİR?

Feldmareşal Halmuth von Moltke, 1800 yılında Almanya'da doğdu, eski bir aristokrat soyundandı. 1836-1839 yılları için yalnız gezi için geldiği Türkiye'de askeri uzman ve danışman olarak kaldı. Başta İstanbul ve Boğaz olmak üzere birçok yerin haritasını yaptı. Osmanlı İmparatorluğu'nun birçok yerini gezdi, Doğu illerinde askeri hareketlere katıldı. Mısır ordusu ile Nizipte ve bozgunla sonuçlanan savaşta aktif rol aldı, ama bütün çabalara rağmen acı sonucu önleyemedi.

1858-1888 yılları arasında Prusya Devleti Genel Kurmay Başkanlığına atandı. 1870 Prusya-Fransa Savaşı'nın kazanılmasında çok önemli rolü olan Moltke, 1891'de Berlin'de öldü.

Moltke, alışagelmış komutan tiplerinden fazla, bir bilgine benzerdi. Çok az konuşur, gözlemlerinde yanılmaz ve bunları güzel ve arı bir Almanca'yla dile getirirdi.

ordugâh kurmuşlardı ve dokuz muazzam ağaç gövdesinden bir küme bugün de Godefroy de Bouillon'un çınarları adını taşır. Bunlar belki şimdi yok olmuş bir ana kökün sürgünleridir ve dar bir çevre içinde sınıksız bir arada, eşi bulunmaz bir güzellik ve büyüklükte dururlar, Asya yakasındaki tepelerde, hâlâ birkaç ağaç grubunun bulunduğu yerler ise Amykos'un ormanı idi; solda Avrupa kıyısının dik kaya yamacında Harpy'lerin işkencesine uğrayan Phineus otururdu. Şimdi orada Mavromolo denen, tek ve yalnız bir balıkçı kulübesi vardır. Kara tepelerin eteğinde, bataryanın beyaz duvarları koyu mavi sula-

Mahmut II

MAHMUT II KİMDİR?

İkinci Mahmud'un kimliğini kendi ifadesiyle ve kısmen bugünün Türkçesiyle okuyalım:

"Ben, ikinci Mahmud ... Padişah-ı Rub'u Meskûn, Halife-i Rûy-u Zemin, Zillullah-ı Âlem, Essultan ibn Sultan, Mahmud Han-ı Sani.

Büyük dedem Ahmed-i Salis geçen yüzyılın başında Patrona Halil başkaldırmasında tahttan ayrıldı. Onun ve Sadrazam İbrahim paşa'nın başlatmak istediği reformlar da kaldı. Mehter adımı ile durakladık. Ben o zamanlardan beri Mehterlere kızgım ama belli etmem. Durgun ve boşa harcanan yıllar geçti. babam Abdülhamit Han 1203 yılının Recep ayında, yani Efrenci 1789 yılının Martında öldü, büyük bir devrimin Fransa'nın ve bütün dünyanın kapısını yumrakladığı sırada... Üçüncü Selim Han tahta çıktı. Amcaoğlumuz Selim Han ötekilerine benzemezdi. Akıllı adamları topladı ve reformlar yapmaya girişti. Nizâm-ı Cedid'i kurdu. bu arada bana da bir gün padişah olursam, olduğum zaman ne tür sorunlarla karşılaşacağımı, neler yapmak gerektiğini anlatırdı."

rın içerisine doğru uzanır. Burada, eski adı bugün de Türkçe Yoros kalesi ismi içinde saklı bulunan, meşhur Jupiter Urinus sunağı vardı. Her iki yakadaki tepelerde iki Ceneviz kulesinin harabeleri vardır. Bunlar uzun duvarlarla boğaz kıyılarına ve oradaki bataryalara bağlıydılar, çünkü bu kudretli tüccar millet, Bizans'la birlikte Türkler tarafından yutuluncaya kadar, Bizans İmparatorluğu'nu kısıyorak bağlamıştı. Avrupa yakasındaki şato artık hemen hemen ortadan kalkmıştır, fakat Asya tarafındaki hâlâ, aralarında incir ve defne ağaçlarından muhteşem bir bitki canlılığı fıskıran yüksek kuleleri, duvarları ve mazgallarıyla boy göstermektedir. Dev gibi sarmaşıklar tırmanır ve sanki bin kolla bu eski duvarları dağılmaktan korumak ister. Türklerin Toptaşı dedikleri garip bir yeri, masahın henüz ele geçirmemiş oluşu şaşılacak şeydir. Garipce Kalesi'nin kuzeyinde ve hemen hemen yanı başında siyah kayalar bir yarık meydana getirir. Bunun arka kısmı boru halini alır. Borunun ağzı da yukarı doğru açılır. Deniz kabardığı zaman dalgalar bu yarıktan içeri yuvarlanır, gittikçe darlaşan boşlukta hızla ilerler ve 20 ayak kadar yükseklikte bir buhar sütünü halinde ve büyük bir güriültü ile bu dar delikten yukarı fırlar. Argonot'lar böyle bir yer üzerine neler anlatabilirlerdi! Onların yüzen kayaları, Kyaneai'leri (Türkçe Öreketası) boğazın ağzında, Avrupa yakasındaki deniz fenerinin yanı başındadır ve üzerinde Pompeius'un şerefine dikilmiş olduğu söylenen küçük bir mermer sütun vardır. Ben birçok defa, sadece şiddetli kuzey-doğu fırtınalarından sonra muazzam dalgaların bu siyah kayalara çarpıp parçalandığını seyretmek için atla Rumeli Feneri'ne gittim. Karşıda Asya yakasındaki Anadolu Feneri'nin yanı başında muhteşem bir bazalt duvar dündük denize iner ve dalgaların içerisini yaladığı güzel bir mağara meydana getirir. Bu iki Pilon'un öbür tarafında Euksinus, sanki koyu mavi bir duvar gibi yükselir. Göz bu güzel manzaranın ayrıntılarını seyretmek, pırıl pırıl beyaz yelkenli muazzam gemileri izlemek, ya da rüzgârla akıntıya aldırış bile etmeden gururla, çarklarının suyu

HAYRULLAH ÖRS

Soyadı :

Örs

Adı :

Hayrullah

Doğum tarih ve yeri :

İstanbul 1901

İşi ve iş adresi : Tepebaşı Müzesi
Tarihî ve Etnik Araştırmalar Enstitüsü
Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu

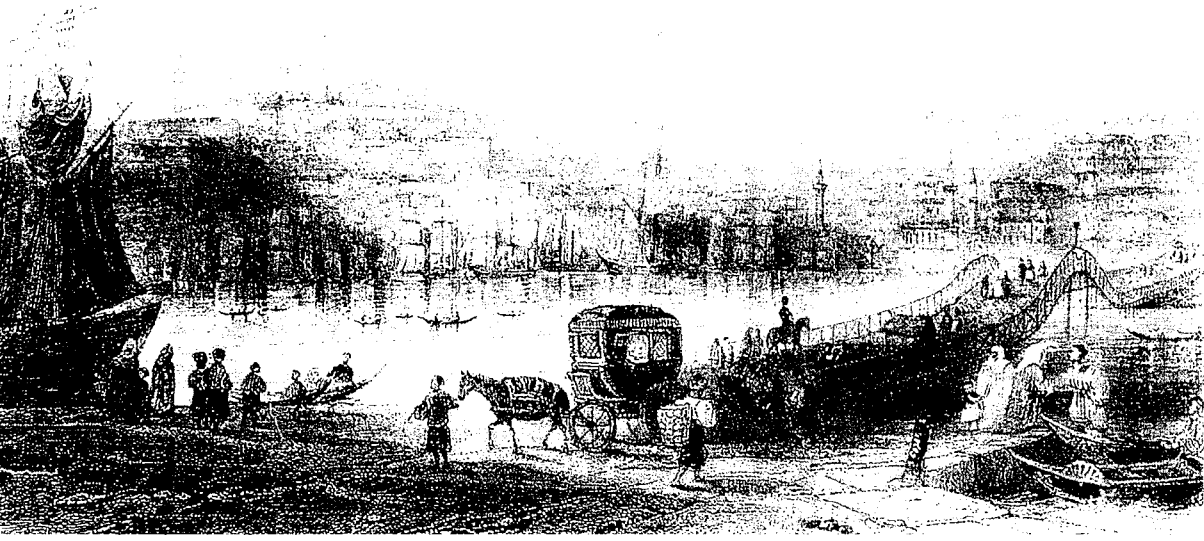
Ev adresi :

Sarıyer, Beşiktaş, No: 103 - Kadıköy

1951/10
1955/36 2023

M. No. 9

En Muh. Hayrullah ÖRS K.in Ahenk Muh.
Locası Zincir Kitabında yer alan sahifesi

Yüzen İlk Unkapanı Köprüsü, 1827

dömesinden çıkan seslerin yankılandığı yüksek kayalık kıyılar arasından hızla geçip giden buharlı gemilere hayran hayran bakmak için geri döner. Bütün bunları geniş, gölgeli çınarın altındaki küçük hasır iskemlenin üstünde görür ve işitirsin. Boğazların İstanbul için büyük bir askeri önemi vardır. Bütün yaz boyunca kuzey rüzgârı ve daimi olarak Karadeniz'den Marmara'ya akan akıntı bir düşman filasonunu başşehir sularına girebilmesinin, Çanakkale'ye göre çok kolaylaştırır. Fakat buna karşılık İstanbul boğazının kıvrumluluğu ve darlığını da gözden uzak tutmamalıdır. Kıyılar en dar yerde de birbirinden ancak, Çanakkale boğazının en dar yerinin yarısı kadar uzaklıktadır. Her iki deniz feneri ve bataryaları arasında 4166 adım açıklık vardır. Telli Tabya'da boğaz 1497 adım, hisarlar arasında ise ancak 958 adım genişliğindedir. Rumelikavağı ile Macar Kalesi arasındaki havza her iki yanda 250'den fazla top bulunan dört batarya ile korunmaktadır. Bunların menzilleri bir kıyından ötekine varır ve her gemiyi aynı zamanda hem boylu boyunca hem de yandan ateş altına alır. Rüzgâr ve suyun kuvveti hiç şüphesiz bir filoyu boğazdan geçirebilir, fakat bu filonun İstanbul önüne ne halde varabileceği yukarıda söylediklerimizden tahmin olunabilir.

Galata Köprüsü (Yüzer Köprü)

Moltke 5 Eylül 1836 tarihinde yazdığı bir mektubunda Haliç üzerinde inşa edilen bir köprüden söz eder, Mektubun bu bölümünü okuyalım:

"İstanbul'da en yeni olan şey, şimdiye kadar hassa müşiri olan Kaptan Paşa Ahmed'in liman üzerinde bir köprü yaptırmasıdır. Bu, Theodosius zamanında Galata ile İstanbul arasında geçiş imkânı sağlayan şiddetli kıstan beri ilk köprüdür. 637 adım uzunluğunda, 25 adım genişliğindedir ve bunu kurmak için en güzel direklik ağaçlardan bir orman çakılmıştır. Artık padişahın Beşiktaş'daki

sarayından araba ile yolu çıkıp doğruca köprü'nün öteki başına gitmesi mümkündür, fakat buradan öteye gidilemez.

Hüsrev Paşa bana, köprüden Serasker kapısına, oradan da araba işleyebilen divanyolu'na kadar gidecek bir caddeye en uygun güzergâhı çizmemi emretti. Bu iş kolaydı, çünkü yol üstündeki dükkânlar, bahçe duvarları, evler ve kahveler şuna buna bakmadan yıkılıverdi ve evvelki gün bir araba ile Galata'dan Bayazıt Camiine ilk giden sultan Mahmut oldu. Köprü önce dini bir törenle açıldı, padişah köprü'nün eşiğinde boğazlanacak on üç koçu kesecek bıçağı eli ile dokunmak suretiyle kurban merasimini yaptı. Kaptan Paşa'ya elmaslı muhteşem bir kılıç hediye etti.

İstanbul ve Beyoğlu halkı için (kayıkçılar müstesna) bu köprü tam bir hediye olmuştur."

Türkiye'de bulunduğu sırada, Moltke'nin kendi çizdiği bir resmi.

KAYNAK ÇA

1. *Mimar Sinan Dergisi*, Mart 1967, Sayı 2, Büyük Üstadın mesajı, Hayrullah Örs.

2. *Feldmareşal Helmuth von Moltke, Moltke'nin Türkiye Mektupları*, Çeviren: Hayrullah Örs, Remzi Kitabevi, İstanbul 1995.
3. *Karte des nördlichen befestigten Theils des Bosphorus*, Verlag von Simon Schropp & Comp Berlin 1849.
4. *The Beauties of the Bosphorus by Miss Pardo*. Virtue and Co., London.
5. Cahit KAYRA, Erol ÜYEPAZARCI, *İkinci Mahmut'un İstanbul'u*, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, 1992.

BİLGELİK ÜSTÜNE BİR DÜŞ'ÜN DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ

Ruşen DORA

Sabah alacakaranlık. Biz ormandayız. Uzakdan karanlık bir dağ silüeti seziliyor. Ağaçların seyredildiği küçük bir meydancıkda, ikili, üçlü gruplar karışık ve sırasız konuşmalar yapıyorlardı.

Yaklaşıyoruz (Genel Konu Bilgelik Üstüne)

Montaigne

(M) : Bilgelik nedir?

Yanıtlar : Çalışkan, dindar, Ruh üstünlüğü, dürüst, zevkli olmak, hazzır cevap akıllılık v.b.

(M) : Bilgelik bence Erdemlerdir. Erdem ise doğrulardır. Ama: Bana doğru gibi gelen-eğri gibide gelir. Hele gözüme şöyle bastırırsam herşey başka olur.

Bir konuşmacı : İyide nerede yarıldın? Bu benzetme tam olmadı.

Horatius

(H) : "Kimilerince Erdem sözü bir söz ve onlarca kutsal ormanlar sadece odun..."

Tusculenus

(T) : "Erdem ki saymaları gerekir. Anlamasalarda".

BlaisePascal

(B.P.) : Erdem tanrısal temiz gönlüdür.

Descarte : Akıl yaşlanmaz beden yaşlanır. Ruh aklın kendisidir. Erdem Ruhtur. Grupların arasına bir türlü giremeyen ufak tefek biri dışardan kendi kendine söylenir:

Dante

(D) : Bilgelik ekmeğinin nedenli tuzlu Ve Bilgelik merdiveninden çıkmanın nedenli zor olduğunu biliyor musunuz?

(D) : Bir merdivenden çıkılmazsa ordan inende olmaz.

(M) : "Pergel, Gönve ve Cetvel" Bozksa bunlara uyan herşey kusurlu olur.

Kimi için "en iyi" olan Erdem Kimi için en kötü (zehir) yada boş şeymiş galiba.

DAVID HUME: - Tanrı akıldır - Bilgelik Tanrıya hasdır....

KANT : **İnsanın ergin olmayıştan kurtulup aklın kendisini kullanmaya başlaması bilgeliktir.**

Bu konuşmalar sürerken telaşla koşan yaşlı biri kalabalığı yararak ilerler.

1. Konuşmacı : Bu olgun yaşına rağmen, şu adam hâlâ birşey öğrenmeye koşuyor. Ne zaman "**BİLGE**" olacak?... Kimdir o!

II. Konuşmacı : Galiba onun adı Sokrat'dır.

Diyojen

(D) : Birgün meyhaneye gelen saygın bir kişi kimseye görünmemek için sinerek en arkalara gitti. Oysa Ne kadar derinlere giderse çekindiği o yere o kadar çok girmiş oluyordu.

Ufak Adam

(Dante)

(D) : Değerler yavaş yavaş hazmedilip öğrenilmelidir.

- "Herşeyi birden isteyen çabuk yorulur"

(D) : Ey sizler. Bilgelik üstüne hemen birşeyler öğrenmek istiyorsunuz. Şimdi o sofrada biraz bekleyin. Doymazdan önce yorulmak istemiyorsanız size sunulacakları biraz düşünün. Çünkü ondan sonra kendi başınıza yiyeceksiniz.

T.S. Eliot

(E) : Ey sizler şu küçük adamı görüyorsunuz. Siz onu önemsemeyip aranızda bile almadınız. Ama o; Shakespere ile Dünyayı paylaşan kişidir. Bir üçüncü de yoktur.

Bu sözleri (D) biraz uzaklaştığı için duymaz. Çünkü karanlıklar arasında haşmetli bir kapı görmüş ve oraya doğru yaklaşmaktadır. Oysa kapıda **ASLAN-KAPLAN** ve **KURT**'dan oluşan üç canavar vardır. Kapı yanında bir tümsek üstünde üzeri hafif parıldayan harmaniyeli vakur saygın biri ayakta ve herkesi süzmektedir.

(D)'nin kapıya yaklaşması üzerine.

Saygın Vakur kişi (Virgile)

(V) (D ona üs.ım. diyor) : Ey yabancı buraya neden geliyorsun? Buradan ötesi elem ve acılar diyarıdır. Burası cehennem kapısıdır. Buradaki dertler bize yeter. Zevk, eğlence, keyif yerleri dururken senin burada ne işin var. **Vakit varken geri git.** bundan ötürü **sana kimse birşey demez.** **Hem bilki** şu gördüğün canavarlar çok acımasızdırlar. Kimseyi buradan geçirtmezler. **Dikkatli ol!...**

T. S. Eliot'un yanındaki biri

(E2) : Hem bilirmisiniz o kişi (cehennem-araf ve cennette) işlemek üzere olduğu üç günah için yolculuk yapmıştır.

(Aslan:) **1'nci günahı:** Akıl ve Hikmetin rehberliğinden yoksunlukla "Kibir ve Gurura kapılma"**(dır).**

(Kaplan:) **2'nci günahı:** Doğuştan gelen içgüdüsel sapmalar ve zayıflıklar**(dır).**

Saygın Vakur Kişi

(V) : Ey yabancı!; şu arkamdaki ufukta görünen kurtuluş dağına giden yol bu girişten başlar. O çetin yolda herkes ilerleyemez. Cehennem azapları o yıldadır. O yolu acımasızca kesen şu üç canavardır. Aslan birinci, kaplan ikinci ve aç vahşi kurtda üçüncü günahkârları amansızca engeller.

(V) : Kişi belki ilk iki günahından arınabilir. Ama sonuncusu için iki rehber şarttır. Tanrının desteği ile ilk rehber: (akıl) ve ikinci rehber: (güzelik-aşk-istek)dir. Halâ ilerlemek istiyor musun?

(D) : Biraz daha ilerleyen küçük adam o koca kapının üstündeki siyah harflerle yazılmış şu cümleyi şaşkınlıkla okur, Ey yüce yaradan Sen. En yüksek Akl-ı Hikmet En yüce güç. Ve. İlk (aşk-sevgi) güzelliğisin.

Şaykın (D) arkasına döner ve yüksek sesle şöyle söylenir.

(D) : Ey sizler! sizler ki sağlıklı bir akla sahipsiniz. Şu tuhaf mısraların ardındaki saklı düşünceyi (doktrini) anlayınız.

(D) : Bilgelik Hidayete ermekdir. Bu ise **Akıl-Kuvvet-Güzellik'e** eklenen (**bilgi-tecrübe-eğitim**) ile kazanılır.

"ZEVKLER" İSE BU YOLDAKİ ödül çiçekleridir.

RIZA TEVFIK'E DAİR(*)

Zeki ALASYA

Üstad-ı Muhterem, sevgili kardeşlerim

Dördüncü Büyük Üstadımız Filozof Rıza Tevfik'le ilgili bir çalışma yapıyorum. bir süredir. Oldukça kapsamlı bir çalışma olacağı benziyor. İlerde bir konferans olarak siz sevgili kardeşlerime sunmak olanağı bulursam sevinirim. Ancak bu akşam pek muhterem Celil Layıktez Üstadımızın verdiği bilgilere bir katkı olur umuduyla bir şeyler söylemek istiyorum.

Muhterem Ahmet Akkan Üstad, "Büyük Üstadlar" adlı kitabının ilgili bölümüne, "Rıza Tevfik Bölükbaşı son dönem Türk-Osmanlı fikir, kültür, politika ve sanat dünyasının en renkli simalarındandır." diye başlar. Yalnızca bu başlangıç bile filozofun ilginç, olağanüstü kişiliği konusunda merak uyandırmaya yeter sanıyorum. Bu kadar çeşitli alanlarda kendisinden hem yaşarken, hem de ölümünden sonra söz ettirmiş, üstelik kimisinin yere göğe koyamayıp, öve öve bitiremediği, kimisinin se vatan haini suçlamasıyla yerden yere vurduğu bir başka kişiyi yakın tarihimizde az rastlanır.

Kimdir Rıza Tevfik? Bazılarının dediği gibi engin bilgili bir filozof mu; yoksa her yerde koltuğunun altında taşıdığı ağır kitaplarla gidip, hali tavrı ve yakınlığı ile göz boyayan bir şarlatan mı? Gerçekten her konuda iddia edildiği kadar bilgili mi, yoksa ansiklopedik bilgileriyle vaziyeti idare eden bir balon mu. Hangi konuda büyük? Edebiyatta mı, tarihte mi, felsefede mi? Vatansaver mi, vatan haini mi? Neden bunca seveni kadar düşmanı var?

Önce izin verirseniz bu dost, düşman olayına açıklık getirelim. Rıza Tevfik gibi her konuda söyleyecek sözü olan ve bunu ceraretle söyleyebilen insanların dostu kadar düşmanı olması çok doğaldır. Çeşitli konularda filozof kadar olağanüstü başarı gösteren insanlar hep kıskanılır ve bu kıskançlık giderek düşmanlığa varır. Örneğin Rıza Tevfik şairliğini önemsemez ve daha çok filozofluğunun önde görülmesini ister. Oysa Şair-i Azam Abdülhak Hamit Rıza Tevfik'i en büyük şair olarak niteler. Tevfik Fikret," benden büyük bir şairdir!" diye metheder. Böylesine sıradışı kişilerin çevresinde Abdülhak Hamit ya da Tevfik Fikret, gibi sıradan kıskançlıkların ötesine geçmiş insanlardan çok, yüze gülen ama hasetten yanan insanlar olacağı göz ardı edilmemelidir.

Peyami Sefa, filozof için, "Rıza Tevfik bey kadar muhtelif sahada derin vukufu olan insan azdır. Rıza Tevfik bey doktordu, filozoftu, içtimai ilimlerin hepsini bilirdi. Siyasi tarihe ait bilgisi çok büyüktü. Altı , yedi lisanı mükemmel surette konuşurdu...." der bir makalesinde.

(*) 13 Nisan 1999 günü Doruk Muh. Locası Kardeşlik Sofrasında yaptığı konuşma.

Yeni Mecmua dergisindeki bir yazısında Hakkı Suha, Rıza Tevfik'in filozofluğu ne kadar önemsedğini anlatırken, "... Fakat Rıza Tevfik, ne kadar pehlivan, ne derece meddah, hangi mertebede derviş ise; o kadar da filozoftur" diyerek Rıza Tevfik'in herkesçe bilinen özelliklerinden başka yanlarına da ışık tutmuş olur. Gerçekten de onu iyi tanıyanlar spora olan merakını ve güreşteki becerisini ballandıra ballandıra anlatırlar. Hammallarla iddiaya tutuştuğu ve 230 okka kaldırarak iddiayı kazandığı bilinen anılarından. Orta oyunundaki başarısını ve meddahlıktaki becerisini ise kitaplardan değil doğrudan doğruya onu seyreden bir canlı tanıktan duydum. 1969 yılında ünlü tarihçi ve eğitimci İsmail Hakkı Baltacıoğlu ile yapmak olanağı bulduğumuz bir söyleşide; sayın Baltacıoğlu geleneksel Türk Tiyatrosundan söz ederken ve son dönemin ünlü oyuncularını sayarken Kavuklu Hamdi, Kel Hasan Efendi gibi ünlü orta oyuncular arasında Filozof Rıza Tevfik'i de saydı. Herhalde bir isim benzerliği diye düşündüm önce, ancak aklım takıldı ve sormadan edemedim. Evet, söz ettiği oyuncu gerçekten Rıza Tevfik üstadı. Orta oyununda seyretmişti ve olağanüstü buluyordu.

Araştırmalarım sırasında Rıza Tevfik'in çeşitli konulardaki bilgisinin derinliği ve gücünü gösteren yüzlerce anıya rastladığımı da eklemeyilim. Oruç yemenin yasak olduğu bir dönem yakalanıp; karakola götürüldüğü bir olayda kendisini, "Ben Museviyim" diye kurtarmaya çalıştığını, karakol amirinin şüphelenip yakındaki bir Hahamı çağırıp, "Haham efendi, bu adam Musevi olduğunu iddia ediyor, şununla konuş ve Musevi mi değil mi bana söyle" demesi üzerine Hahamın Rıza Tevfik'e Musevi'ce bir şeyler sorduğunu, Filozofun hiç teklemeyen cevapladığını, bunun üzerine Hahamın, "Musevi olduğu muhakkak, öyle şeyler sordum ki bizden olmayan birinin bunları bilmesi imkansızdır!" sözüyle serbest kaldığını okuduğum zaman şaşırmadım. Filozof Rıza Tevfik'le ilgili araştırma yapan birinin şaşırılmaması öğrenmesi gerekir diye düşünüyorum. Yalnızca bu anısı bile Musevice'ye ne denli hakim olduğunu ve Musevi'lerle ilgili bilgisinin derinliğini göstermiyor mu?

Böylesine olağanüstü bir kişiliğin yaşamını süsleyen artıları yanında ne yazık ki bir iki eksisi de olmuş ve bu eksiler yüzünden suçlanmış, üstelik yaşamının uzun yıllarını memleket dışında, sürgünde tüketmek zorunda kalmıştır. Politik seçimindeki yanlışlığı nedeniyle imparatorluğu'nun bölüşülmesi senedine, uğursuz Sevr Andlaşmasına imza atanlardan biri olmuştur. Nedendir bilinmez, böylesine üstün meziyetlerle yüklü zeka Kurtuluş hareketine bir türlü inanmamış ve karşı tavrı nedeniyle sürgün felakatine uğramıştır.

İkinci eksisini ve bana göre büyük yanlışını vurgulamaya haddim olmadığı bilinci içinde ve izninizle; Muhterem Ahmet Akkan Üstadımızın kitabından bir alıntı yapmak istiyorum: "Rıza Tevfik'in bugün bile anlaşılmayan ve şaşkınlık uyandıran bir davranışı; Masonluğa siyaseti sokmasıdır. Hürriyet ve İtilaf Fırkasına geçtikten sonra İttihat ve Terakkililere karşı yürüttüğü mücadelenin boyutlarını loca içine taşımıştır. Sır f bu nedenle devrin Şeyhülislamı ve loca kardeşi Musa Kazım'ı bir yazısında "Mason değilsen tekaip et!" şeklinde zorlamıştır.

1918 yılında seçildiği Büyük Üstadlığı zamanında İttihatçılara karşı açtığı savaşı o denli ileri götürmüştür ki, İttihat ve Terakki Fırka'sına mensup Mason'ların isimlerini her tarafa yaymış ve bunların localardan tasviyesini sağlamıştır. Bu havadan yararlanan Hürriyet ve İtilafçı'lar da işi locaları basma ve Mason avına çıkma kararı almaya kadar götürmüşlerdir. Bu eylem son anda Nail Reşit ve diğer birkaç biraderin girişimleri ile önlenebilmiştir."

Ahmet Akkan Üstad, 33. Dereceye ve Büyük Üstadlığa kadar yükselmiş olan bir kişinin bu davranışını anlamakta zorlandığını ve nedeni ne olursa olsun bunun üstad lehine bir not olmadığını ilave ederek noktalar "Büyük Üstadlar" kitabında ki Rıza Tevfik bahsini.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim.

GÜRKAN AKTOLUĞUN DERLEDİKLERİ

- Uzman size basit bir şeyi karmaşık bir şekilde anlatan ve bunu yaparken, bu karmaşaya sizin neden olduğunuz hissini veren kişidir.

Willam B. CASTLE, (1897-1994)

- Uzman: Gittikçe daha az şey hakkında, gittikçe daha çok şey bilen kişidir.

Willam J. MAYO (1861 - 1939)

Amerikalı Cerrah. Maya Kliniğinin Kurucusu

- Günümüz gençliği bizlere bir şeyler öğretmekle o kadar meşgul ki, öğrenmeye vakit bulamıyor, işte çağımızın hastalığı budur.

Eric HOFFER (1902 - 1983)

Amerikalı Yazar - Filozof

- Nörotik kişi hayalinde kendine bir kale yaratmış kişidir. Psikozlu kişi bu kalede yaşayan kişidir. Psikiyatrist ise, bu kalenin kirasını toplayan kişidir.

Robert WEBB - John STONE

- Bir ülkenin kaderi çoğu zaman Başbakanının sindirim sisteminin iyi ya da kötü çalışmasına bağlıdır.

VOLTAIRE (1694 - 1778)

- Ortalama, sağlıklı, uyumlu bir yetişkin her sabah saat yedi buçukta kalkar ve kendini berbat hisseder.

Jean KERR (1923 -)

Amerikalı Oyun Yazarı

- Erkek Jinekologlar hiç araba sahibi olmamış araba tamircileri gibidirler.

Carrie SNOW

Amerikalı Komedyen

MASONİK MİZAH

ÜSTAT :

Evcil hayvanlar satış dükkânının vitrininde biri kırmızı tüylü, biri de kırmızı ve yeşil tüylü iki papağan duruyormuş. Arka planda da tüyleri dökük, gri bir papağan daha varmış.

Vitrindeki papağanlara ilgi duyan bir müşteri dükkâna girerek kırmızı papağanın fiyatını sormuş. Dükkânın sahibi, "bu papağan iki dil konuşur, her şeye cevap verir, bu nedenle, fiyatı 5.000 Doldardır" demiş. Müşteri bu kez kırmızı yeşil papağanı sormuş, hem renklerinin daha çeşitli olmasından hem de diğer papağanın da konuştuğu her iki dilde simültane tercümanlık yapabildiği için fiyatının 10.000 Dolar olduğunu öğrenmiş.

Peki, demiş müşteri, ya bu tüysüz gri papağanın fiyatı ne?

- 25.000 Dolar.

- Neden?

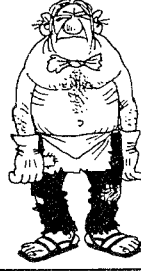
- Vallahi, ben de nedenini tam bilemiyorum, ama, diğer iki papağan buna üstat diyorlar.

G. JAKOBY'S

MASON KARDEŞLER İÇİN YARDIMCI TANITMA CETVELİ

Kardeşini aşağıdaki sıralamaya göre tanıyabilirsin...

TİP :	GAYRİMUNTAZAM BİRADER	MUNTAZAM AMA HIÇ TANINMAMIŞ BİRADER	MUNTAZAM AMA BİLİNMEYEN BİRADER
NOTLAR :	BİRAZ DİKKAT KENDİSİ ÇABUK TEĞHİS EDİLEBİLİR. BU BAKIMDAN GİRİŞİ YASAKLIDIR.	DİKKAT GİRİŞİ İÇİN DURUMU TARTIŞILIR.	ÇOK DİKKAT HER TÜRLÜ ETKİNLİK İÇİN UYGUNDUR.
SONUÇ :	YETERSİZ	AZ TAVSİYE EDİLEBİLİR DEĞERDEDİR	ÇOK İYİ ! TEST SONUCU EN İYİ BİRADER.

Blanc Blätter

MASON ALEYHTARLARI İÇİN HAYAT ZOR...

Masonluğun bulaştığı herhangi bir şeye bulaşmak istemeyen Mason aleyhtarları için hayat zor. Örneğin, bayrağa bağlılık yeminini yazan Ralph Bellamy masondu. Mason olan Frederick A. Bartholdy Hürriyet heykelini dizayn etmiş, ikisi de Mason olan baba-oğul Gutzon ve Lincoln Borglum, Rushmore Dağındaki dev başkan heykellerini kayaların içinden yontmuşlardı.

Mason Daniel Carter Beard Amerikan izci teşkilâtlandırdı. Mason Elvin Jones, Lions, Lions International'ı kurdu. Mason Dave Thomas "Wendys" I. Harland Sanders "Kentucky Fried Chicken mayo kurdu. Minnesota'da ünlü Mayo Kliniğini, Mason Dr. Charles Mayo kurdu. Penisilini icad ettiği için Nobel ödülünü kazanan Dr. Alexandre Fleeming, çiçek aşınası geliştiren Dr. Edward Jenner Masondu. Herkesin sevdiği ünlü kovboy sinema yıldızları Roy Rogers, John Wayne ve Gene Autry Masondu. *Ben Hur*'u yazan General Lew Wallace ile *Ben Hur* filminin yönetmeni *William Wyler* Masondu.

"Maytag Appliances" Mason Frederick Maytag'ın adını taşıyor. Hipermarket zincirini kuran James C. Penny Masondu. NBC'nin (Radio ve Televizyon kurumu) kuruluşunun başlatan RCA başkanı David Sarnoff Masondu. Aynı kişi renkli televizyonun geliştirilmesinin öncüsü olmuştur. Bir elektrik süpürgesi markası Mason Frank Hoover'in adını taşımaktadır. Mason Henry Ford, Walter Chrysler ve Ransom Olds'un adları otomobil markaları olmuştur. Jilet traş bıçağı adını Mason King Gillette'ten almaktadır.

Mason Sebastian S. Kresge, günümüzde "K-Mart Corporation" diye bilinen S.S. Kresge'yi kurdu. Aynı kişi 640 milyon dolar varlığı olan Kresge vakfını kurdu. Teksas'ın başkenti Houston, Mason Sam Houston'un adını taşımaktadır.

Masonların kuruluşunda ya da geliştirilmesinde önemli rol oynamadıkları yerlerin ziyaretinin, yemeklerin yenmesinin, ilaçların alınmasının, alışveriş merkezlerine gidilmesinin çok zor olduğu kanaatındayız. Ülkemizin en popüler sporu basketbol bile, Mason James Naismith tarafından icad edilmişti.

Gary Leazer - Masonry in Manitoba, Ocak 1999.

DUVAR YAZILARI

- ***Kendinizi iyi hissediyorsanız, kaygılanmayın geçer.***
- ***İçine bir çalışma isteği gelince, otur bekle ki geçsin.***
- ***Bir baltaya sap olmayan ya çekice sap olur, ya da kesere.***
- ***Sol kulağını kapatırsan sağ duyulu olursun.***

Masonların Dünyasında Bir Gezinti

YURT İÇİNDEN HABERLER

YÜKSEK ŞÛRA

15 Mayıs 1999 Cumartesi günü sabah saat 10.30'da, Nuru Ziya'da, LIGHT OF WISDOM" Hâkim Büyük Şapitr'i, PMk. HBÂ Suha Umur 33 K. tarafından tahsis edildi.

Aynı gün öğleden sonra da is'ad Üs. Muh.i PMn. Doğan Güvenç 33 K. tarafından yeni kuruluşun görevlileri is'ad edildi.

080 NO.LU AKIL VE HİKMET MUH. LOCASI

Akıl ve Hikmet Muh. Locasının 15 Mayıs 1999 tarihli Tenue Blanche'ında Arın Karamürsel Hanımefendi Mozart'ın Re Minör Fantezisi ile Mussorgski'nin "Bir Resim Sergisinden Tablolar" adındaki eserini piyanoda icra etti. Kardeşlerimiz Arın Karamürsel'i coşkuyla alkışlayınca, vir-

tüöz piyanist Chopin'den bir parçayı "encore" olarak çaldı. Daha sonra Gülten Tansal H. Beyaz Eldiven Derneğinin amaçlarını ve şimdiye kadar yaptıklarını veciz bir şekilde anlattı. Her şeyi ile mükemmel bir gece geçirdik, Üs. Muh. Naci Eldem K.'i teşekkürlerimizle kutlarız.

KOSOVA'YA YARDIM KAMPANYASI

Büyük Loca ile Beyaz Eldiven Derneğinin işbirliği ile Kosova'ya Yardım kampanyasına önemli bir katkıda bulunuldu. Ali Yalman K.in temin ettiği kamyonla Beylikdüzündeki depoya hemşirelerimiz 144 battaniye, 1 ton kırmızı mercimek, 1 ton bulgur, 1 ton erişte, 1 ton pirinç, 500 kg. fasulye ve 500 kg. nohut teslim ettiler.

YURT DIŞINDAN HABERLER

VILLARD DE HONNECOURT ARAŞTIRMA LOCASINDA PANEL:

Fransa Milli Büyük Locası (GLNF)'in Araştırma Locası Villard

de Honnecourt Locası Büyük Mâbette tertiplelediği gayri resmi toplantıya, erkek - kadın, toplam 650 kişi iştirak etmiştir. Gündem, "Bilim ve Vicdan Arasında Ruh'un Geleceği Nedir" konulu paneldi. Paneli oluşturanlar Chica-

go Üniversitesinde Prof. Emeritus ve Paris Üniversitesinde şeref Profesörü günümüzün en ünlü filozoflarından Paul Ricoeur ve College de France ile Institut Pasteur'de Profesör, Bilimler Akademisi üyesi ve Milli Etik Konseyi Başkanı Jean-Pierre Changeux idi. Paneli Pierre Benzaquen K. ile çok iyi tanıdığımız, Bü. Sek. Yves Trestournel yönetmişti.

Bilimde tâviz kabul etmeyen Jean-Pierre Changeux, "Ruh kelimesini tanımam, lûgatımda böyle bir kelime yok", Paul Ricoeur de "ölüm ötesini tanımadığını" ancak "Tasvir Edilemeyen Güç" ilkesini kabul edebileceğini, "Bilinmeyen" ve "Sonsuzluk" mefhumlarının insanları aştığını söyledi.

Panel özet olarak aşağıdaki müzakereleri kapsadı: Ate bilim adamının savları:

- Bilinmeyen yoktur, zira insan her şeyi bilme hakkına sahiptir.
- "Her şey" in tarifini iyi yapmak gerekir. Sınırı olan, insanın bilgisi değil, Kâinatın kendisidir.
- İnsan düşüncesi gerçeklerden kaynaklanır.
- Gerçeğin başı ve sonu vardır ve zaman içinde insan bu buutlar arasında kendi yerini saptayabilecektir. Epistemolojik(*) problem insanın gerçeğin bir parçası olup dışında kalmadığıdır. Dolayısıyla insan, kendini dışlamadan, gerçeği irdelemelidir.

(*) Epistemoloji: Bilgi kuramı.

• Bilim; özellikle nörobiyoloji, Düşünce mekanizmasını izah etmeye yakınlaşmıştır

Filozofun savları:

• Bir bilim adamıyla bilimsel bir tartışmayı yürütmek için beynin çalışma tarzını bilmek gerekmez.

• Felsefi konuşma, nörobiyolojinin izah edebileceği sağlık veya fizyolojik durumu aşmaktadır. Konuşma ilk önce bir düşünceyi, bir gerçeği ifade eder.

• Düşünce, onu ifade edeni aşarak, kendi başına bir güç haline gelebilmekte ve bu sıfatıyla başka bireylerle paylaşılabilir hale gelmektedir. Aynı düşünceyi paylaşan kişiler ne aynı fizyolojiyi, ne aynı kişisel tarihi ne de aynı sosyal kökeni paylaşmayabilirler.

• Kişiler arasında iletişim, düşüncenin insanı aşmasıyla elde edilebilir.

• Tarif edilemeyen, iletilemeyen kişiliğimden başka bir şeyi ifade edemiyorsam, başkasıyla neden konuşayım?

* * *

KİLİSEDE KONVAN

Yeni Zelanda Büyük Locasının genel kurulu 27 Kasım 1998 tarihinde Auckland Katedralinde tertip edilmiştir. (Auckland Cathedral of the Holy Trinity)

Gençlere yaygın bir şekilde burs veren Türk masonluğu bu çalışmalarının ikinci aşaması olarak Dünya masonluğu ile yaptığı temas ve girişimler sonucu ünlü üniversitelerde doktora bursu kontenjanları sağlayarak, basında ilan yoluyla yurt gençlerini seçmelere kalmaya çağırdı. Şimdi lütfen, seçmelerde doktora burasına hak kazanan öğrencilerden beşinin adını, soyadını ve hangi dalda doktora yapmak üzere, hangi ülkeye gideceklerini bulabilirmisiniz?

- 1- Kurt Soyver Atlantik ötesine gitmiyor; konusu biyoloji ya da mimarlık değil.
- 2- Kız öğrenciler bilgisayar ya da astrofizik öğrenimine gitmiyorlar; yani Avrupa da okuyacaklar.
- 3- Gül soyadlı öğrenci İtalya, Kara soyadlı ise Kanada yolcusu; Merve'nin soyadı Gül değil.
- 4- Genetik üzerine doktora bursu bir İngiliz üniversitesinden sağlandı; gidecek öğrencinin soyadı Tokay'dır.
- 5- Toronto da doktora yapacak öğrencinin adı Doğan değil; konusu astrofizik değil.

	DÜRÜST	SOYVER	GÜL	TOKAY	KARA	BİLGİSAYAR	ASTROFİZİK	BIYOLOJİ	EKONOMİ	MİMARLIK	İTALYA	İNGİLTERE	FRANSA	AMERİKA	KANADA	BİLGİSAYAR	ASTROFİZİK	BIYOLOJİ	EKONOMİ	MİMARLIK	
MERVE																					
KURT																					
DOĞAN																					
ASLI																					
SERKAN																					
İTALYA																					
İNGİLTERE																					
FRANSA																					
AMERİKA																					
KANADA																					
BİLGİSAYAR																					
ASTROFİZİK																					
BIYOLOJİ																					
EKONOMİ																					
MİMARLIK																					

39. SAYIDAKİ BULMACANIN CEVABI

ADI	SOYADI	KATILIMI	KİMLİĞİ
ADNAN	BORA	MESAJ	DAVETLİ HARİCİ
HÜLYA	ŞAŞMAZ	DANS	HEMŞİRE
AYŞE	ÇİFTÇİ	ŞAN	BURSİYER
MURAT	YURTTAŞ	RESİM	KARDEŞ
OKAN	TUNÇ	KONUŞMA	B. KURUL ÜYESİ

ADI	SOYADI	KONU	ÜLKE

SYNOPSIS

Tesviye No. 40, June 1999

Front Cover: View of the Masonic exposition (2-14 May 1999) at the ancient Aya İrini Church, a concert hall today, adjacent to the Topkapı Palace - Museum.

Inside Front Cover: The Grand Master inaugurating the exposition.

P.2: From the Editor: 90th year celebrations: Concert, Press conference, General Assembly, Masonic ball, Exposition.

P.3: Grand Master's address at the General Assembly, resuming the 90 years of the Grand Lodge.

P.14: Press conference attended by 47 newsmen and newswomen from the main newspapers and TV stations, including the radical Islamist media.

P.15: Concert program

P.16: List of the 40th year award winners.

P.17: Talk of the Grand Master of the Grand Lodge of Israel, M.W. Bro. Woolf Cantor.

P.18: The ball was a great success.

P.18: Masonic Exposition at Aya İrini:
"Human Bridge from East to West: Freemasonry".

P.20: P.G.M. Bro. Can Arpaç, having received his 40th year apron, writes on the folcloric value of the number 40.

P. 21: Human thoughts.

P.25: **Marshall Von Moltke's** "Letters from Turkey" translated by the late P.G.M. Bro. Hayrullah Örs, with the addition of his personal notes. Bro. Hayrullah Örs was the curator of the Topkapı Palace - Museum. A map of the Bosphorus drawn by Von Moltke accompanies this issue.

P.32: On wisdom.

P. 34: About the controversial Grand Master, Bro. Rıza Tevfik.

P.37: Masonic Humour

P.39: News.

- The aid given by Grand Lodge and our sisters' organization: "The White Gloves" to the refugees from Kosovo.

- Discussion panel at the French Lodge of Research Villard de Honnecourt.

Inside Back Cover: One of the panels in the exposition: Mimar Sinan (Sinan the Architect). Our research Lodge is named after him.

Back Cover: The logo of the Masonic Exposition.

DİKKAT !!!

İKTİSADİ İŞLETMEMİZİN BÜYÜK ATILIMI

Büyük Locamız İktisadi İşletmesi önümüzdeki günlerde İstanbul merkez binamız 19 numaralı Liszt binası giriş katında bir **TEŞHİR VE SATIŞ MAĞAZASI** açmanın hazırlıkları içerisinde. Ayrıca **İNDİRİM KARTI** uygulaması ile geniş çaplı bir satış organizasyonuna geçmektedir.

MAĞAZAMIZ YAKINDA FAALİYETE GEÇİYOR

İktisadi İşletmemiz, kolay taşınabilir ölçüdeki bazı malları mağazamızda siz kardeşlerimize direkt olarak satacağı gibi, örneğin bilgisayar, TV, cep telefonu, giyim, beyaz eşya, otomobil gibi bir çok malı da sizlerin direkt olarak indirim anlaşması yapmış ve yapmakta olduğumuz birçok saygın üretici, ana bayi veya mağazalardan, sizlere dağıtılacak olan "HKEMBL İktisadi İşletmesi" indirim kartını ibraz ederek, **ÖNEMSENECEK MİKTARLARDA İNDİRİMLİ OLARAK** satın almanızı sağlamaktadır.

İndirim yapacak olan anlaşmalı firma, mağaza, otel, hastane vb'nin ad, adres bilgileri tanıtım kartı ile birlikte sizlere ulaştırılacak olan katalogda mevcut olup bu katalog ihtiyaca göre genişletilip güncelleştirilecektir.

İşletmemiz indirimli satış sistemine kardeşilerimizin de ürettikleri veya satmakta oldukları ürünler ile katılmaları özellikle arzu edilmekte olup, bu konuda bilgi almak ve bu sisteme dahil olmak isteyen kardeşlerin, hazırlanmakta olan katalogda yer alabilmeleri için, **ACİL** olarak aşağıda bildirilen kardeşlerimiz ile temasa geçmeleri rica olunur.

Arzu eden kardeşlerimiz işletmemize başvurmaları halinde eş ve çocukları için de **EK KART** alabileceklerdir.

Temas edilecek kardeşler :

Kaya Kerim Ekinci (Doğu Muh.: Lo.)

Tel: (0 216) 418 21 31

Fax: (0 216) 418 21 33

Salih Evcilerli (Tesviye Muh.: Lo.:)

Tel: (0 212) 232 39 08

Fax: (0 216) 418 21 33

**İNDİRİM KARTLARININ DAĞITIMI BAŞLADI...
KARTINIZI ALDINIZ MI?**

İNDİRİM KARTI

SİZ DE BU SAHİFEDE YER ALABİLİRSİNİZ...

BU SAHİFELERDE
YER ALMAK İSTİYORSANIZ
"İKTİSADİ İŞLETME"DEN
AZİZ AZMET K.İ
ARAYABİLİRSİNİZ
TEL. : (0 212) 251 26 50

Tenue Blanche, yıldönümü ve özel günleriniz için çok sayıda siparişlerinizi en az onbeş gün önceden bildiriniz.
Detaylı bilgi için:
(0 212) 251 26 50 (pbx)
no.lu telefonlardan hergün
13.30 - 17.00 saatleri arasında
Aziz Azmet K.i arayabilirsiniz.

MOTİF REKLAM VE FOTOĞRAF SANAYİ TİCARET LTD. ŞTİ. BERKİ ERER (Boğaziçi)

- Işıklı - Işıksız Tabela
- Folyo Yazı Kesimi
- Afiş Pankart
- Araç Üzeri Resim + Yazı Uygulama

Tel. : (0 212) 236 45 03 - 259 27 01 Fax : (0 212) 260 73 14

SET TEKSTİL ÜRÜNLERİ PAZARLAMA LTD. ŞTİ. TÜRHAN ERGÜDEN (Devrim)

- Türkiye distribütörü olduğumuz firmalar ve ürünleri:
- *Jockey International - USA - Erkek, Bayan ve Çocuk İç Çamaşırları*
- *Richel S.A. - İspanya - Erkek Kravatları*
- *Keepers International - USA - Givenchy Markalı Erkek Çorapları*
- *C.W. Hall - İngiltere - Jockey Markalı Erkek Çorapları*
- *Johnstons of Elgin - İskoçya - Erkek ve Bayan kuzu yünü, devetüyü, angora ve kaşmir kaşkollar, eldivenler, battaniyeler.*

Özel veya toplu ihtiyaçlarınız için lütfen arayın.

Ebekızı Sokak Sosko İş Merkezi B Blok No: 47-48 Osmanbey
Tel. : (0 212) 241 62 88 Fax: (0 212) 233 22 58

"ELECTRONIC SECURITY SYSTEMS" E.S.S. GÜVENLİK SİSTEMLERİ TİC. LTD. ŞTİ. A. GİRAY AKSU (Sevgi)

*Kapalı Devre TV (CCTV) Sistemleri, Yangın İhbar ve Söndürme Sistemleri
Kartlı Giriş Kontrol Sistemleri, Hırsız Alarm Sistemleri, Çevre Güvenlik Sistemleri,
Görüntülü Kapı Telefonu Sistemleri, Giriş Güvenlik Sistemleri*

Tel. : (0 212) 237 44 43 Fax: (0 212) 237 45 18 - E-mail: essltd@ibm.net

SİZ DE BU SAHİFEDE YER ALABİLİRSİNİZ...

ANADOLU SANAT
YAYINCILIK ve EL SANATLARI
İ. GÜNDAĞ KAYAOĞLU

(Özlem)

HEDİYELİK EŞYA - KİTAP - GRAVÜR

Anadolu medeniyetlerine ait bakır eserlerin tıpkı yapımları

Eski İstanbul harita ve gravürlerinin tıpkı basımları

Çini, Cam, Seramik vb. eşya

SEVİM KAYAOĞLU'NUN DAİMİ TEZHİP - MİNYATÜR SERGİSİ

Tünel Geçidi No. 15

Beyoğlu - İSTANBUL

Tel. : (0 212) 249 25 27 - 28

Faks: (0 212) 244 55 65

e-mail: kayaoğlu@arti.net.tr

A1 TUR

TURİZM VE SEYAHAT LTD. ŞTİ.

Seyahatlerinizde yeni bir çağ başlıyor...

- Yurt İçi - Yurt Dışı Uçak Biletleri, • Yurt İçi - Yurt Dışı Otel Rezervasyonları,
- Yurt İçi - Yurt Dışı Turlar, • Seminer, Fuar ve Toplantı Organizasyonları,
- Talgarth Language & Activity Centre İngiltere Galler Bölgesinde Dil Okulu

Hedefimiz sizlere en iyi hizmeti sunmak...

Rumeli Cad. No: 17-19 Nişantaşı
İSTANBUL 80220 TURKEY

Tel. : (+90-212) 219 39 77
Fax : (+90-212) 246 19 90

TUR-BAY

**GÜM. NAK. TURİZM ve PAZ. İTH. İHR. LTD. ŞTİ. VE
SİGORTA HİZMETLERİ**

HALİL CEMİL BAYRU

(Anıt)

İnebolu Sokak Oğuz Apt. No: 73 D: 1
Kabataş İSTANBUL

Tel. : (0 212) 249 57 00
Fax : (0 212) 244 20 93

**İKTİSADİ İŞLETMEMİZ TARAFINDAN
SATIŞA SUNULAN YENİ MAMULLER :**

Evrak Çantası	40.000.000.-TL.
Profil Evrak Çantası (Cep Telefonu Bölmeli)	36.000.000.-TL.
Profil Evrak Çantası	33.000.000.-TL.
El Çantası (Cep Telefonu Bölmeli)	26.000.000.-TL.
El Çantası	25.000.000.-TL.
Bayan Cüzdanı	8.500.000.-TL.
Erkek Cüzdanı	6.500.000.-TL.
Klasik Kol Düğmesi (Gümüş)	19.000.000.-TL.

SİZ DE BU SAHİFEDE YER ALABİLİRSİNİZ...

ROKET OTO SERVİS SANAYİ VE TİC. A.Ş.

ALBER SULLAM (İdeal)

*Marka ve Modeli Her ne Olursa Olsun Aracınızın,
Sigorta (Kasko - Trafik) Kapsamındaki Hasarlarında;*

- Kaporta
- Şase Doğrultma
- Elektrik
- Mekanik
- Döşeme
- Cam
- Rot Balans
- Kurtarıcı Hizmeti
- Fırınlı Boya
- Kapı Kilit

**ONARIM İŞLERİNİZ HERHANGİ BİR ÜCRET TALEP EDİLMEYEN (*), ANAHTAR TESLİMİ
TSE "KALİTE HİZMET" BELGESİNE SAHİP SERVİSİMİZDE TITİZLİKLE YAPILIR.**

(* KASKO SİGORTALI HASARLARDA POLİÇE ZEYİLNAME BEDELİ ve TRAFİK SİGORTALI HASARLARDA ESKİME PAYI, ARAÇ SAHİBİNDEN TAHSİL EDİLİR
Hürriyet Mahallesi Akar Sok. No: 16/18/20 Çağlayan 80340 İstanbul (Florence Nightingale Hastanesi Yanı Sokağı)
Tel.: (0 212) 225 43 28 - 225 43 29 - 219 07 52 Fax: (0 212) 224 79 54

LORD HOTEL RESTAURANT & BAR

Ilıca - Çeşme - İzmir

ALİ ÖKTEM (Nur)

- Deniz manzaralı odalarımız ve yüzme havuzumuzla 35 oda 70 yatak kapasitemiz, restaurant ve bar'ımızla yaz boyunca hizmetinizdeyiz.

- Sizlere özel fiyatlarımız yaz boyunca oda kahvaltı iki kişi 12.000.000.- TL. konaklama.

Restaurant ve bar harcamalarınız % 10 indirimlidir.

Rezervasyon: Tel.: (0 232) 723 38 23 - 24 Fax: (0 232) 723 48 34

LORD HOTEL

Sakarya Mah. İzmir Cad. 135 Sok. No: 2 Çeşme - İzmir

SWEP CO

**"SOĞUK PROSES" ÇATI ÜRÜNLERİ VE SİSTEMLERİ
İLE SU YALITIMINDA KESİN ÇÖZÜM**

Özellikleri:

• Tüm Hava Şartlarına Dayanıklı • Dünya Patentli ve Unique (Benzeri Olmayan) Ürünler • Özel Karışım ve Katkı Maddeleri İçerir • Esneklik - Termal Şoklara Dayanıklı • Hafif • Garantili • Uygulama Kolaylığı • Bakım / Onarım Kolaylığı • Güneş Işıklarını Yansıtma Özelliği ve Enerji Tasarrufu • Yanmazlık Özelliği • Çati Haricinde; Zemin, Duvar ve Metal Koruyucu Ürünler • 65 Yıllık Amerikan Teknolojisi ve 80 Ülkede Uygulama

Firmanın Türkiye Distribütörü ve Anahtar Teslimi Uygulayıcısı:

ATCO DIŞ TİCARET LTD. ŞTİ. ÖMER PESEN (Burç)

Tel: (0 216) 356 86 33 Fax: (0 216) 357 12 32 Cep: (0 542) 533 15 35

TESVİYE DERGİSİNİN

ÜÇÜNCÜ CİLDİ

(SAYI : 21 - 30)

AZ SAYIDA

SATIŞA SUNULMUŞTUR.

BU SAHİFELEERDE

YER ALMAK İSTİYORSANIZ

"İKTİSADİ İŞLETME" DEN

AZİZ AZMET K.'İ

ARAYABİLİRSİNİZ

TEL. : (0 212) 251 26 50

Mimar Sinan: Duvarcı ustalarının büyük üstadı

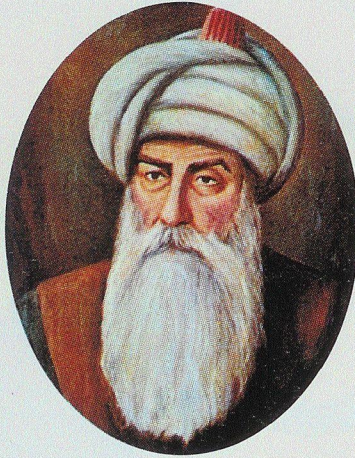

eniçağ sadece Batı'da değil,
Doğu'da da başladı. Fatih

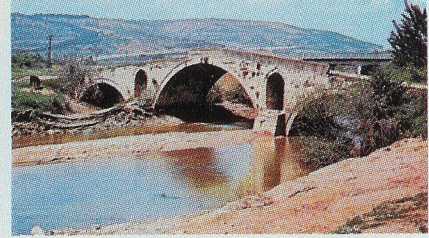
Sultan Mehmed'le merkezi bir devlet yapısına bürünen Osmanlı, II. Bayezid döneminde önemli kurumlara, torunu Kanuni'nin sultanlığı sırasında ise ihtişamlı yapılara kavuştu. Bu ihtişamlı yapıların hepsi, Osmanlı dönemindeki

operatif masonların, yani duvarcı ustalarının büyük üstadı Mimar Sinan'ın imzasını taşıyor. Koca Sinan, 99 yıllık ömründe; 84 cami, 51 mescit, 57 medrese, 7 mektep, 22 türbe, 17 imaret, 3 hastane, 5 su kemeri ve yolu,

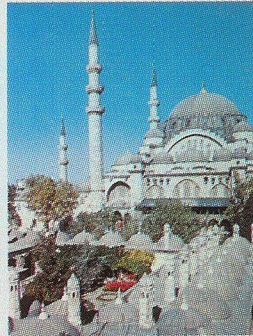
8 köprü, 18 kervansaray, 35 saray, 8 mahzen ve 46 hamam inşa etti. Çıraklık döneminde İstanbul'daki Şehzadebaşı Camii'ni, ustalığının ilk döneminde Süleymaniye Camii'ni, 80 yaşında ise Selimiye Camii'ni yaptı. Doğu'yu Batı'ya bağlayan köprüler de inşa eden Mimar Sinan, bugün eserlerinin yanı sıra, Masonlar'ın da akıl ve gönüllerinde yaşıyor. Türk Masonları'nın, 1966'da yayınlamaya başladıkları araştırma dergisi, "Mimar Sinan" adını taşıyor.

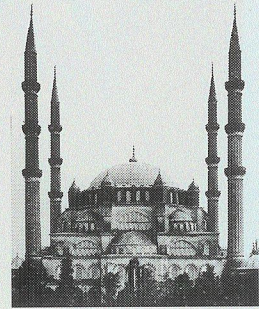
Şehzadebaşı Camii / İstanbul

Bir Sinan köprüsü / Gebze

Süleymaniye Camii / İstanbul

Selimiye Camii / Edirne

i@ii